

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1879. Andra Kammaren. N:o 32.

Tisdagen den 1 April.

Kl. 12 på dagen.

§ 1.

Justerades protokollsutdrag rörande i aftonsammanträdet den 29 nästlidne Mars fattade beslut.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo ånyo bordlagda:

Bevillnings-Utskottets betänkande N:o 6; samt

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts utlåtande N:is 6 och 7 (i samlingen N:is 15 och 16).

§ 3.

Förekom till afgörande Stats-Utskottets utlåtande N:o 29, i an-*Om afsättande* ledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition i fråga om afsättande till *till kronopark* kronopark af indragna ryttmästarebostället Kolleberga N:is 1 och 2. *af ryttmästare-*
bostället Kolle-
berga.

Kongl. Maj:t, som ansett nämnda boställe i dess helhet böra till kronopark afsättas och den för närvarande å Danielslund vid Engelholm förlagda skogsskola dit förflyttas, hade, enär en dylik åtgärd, i hvad den anginge boställets inegor, förutsatte Riksdagens bifall, i aflåten nådig proposition (N:o 12) hemställt om Riksdagens medgifvande, att bostället måtte för angifna ändamål få disponeras.

Med anledning af denna framställning hade Utskottet tillstyrkt,

»att Riksdagen må på det sätt bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande hänseende täckts föreslå, att den vid Danielslund belägna skogsskola må förflyttas till indragna ryttmästarebostället Kolleberga N:is 1 och 2, med vilkor dels att berörda boställes inegor, för så vidt de äro till åker- och ängsbruk tjenliga, varda för statsverkets räkning särskildt utarrenderade, dels att de å bostället befintliga byggnader skola för jordbrukets räkning användas och först i den mån de dertill

Om afsättande icke äro nödvändiga öfverlemnas till skogsskolan, dels ock att skogsskolan behof af byggnader i öfrigt tillgodoses på bekostnad af landstingen eller hushållningssällskapen i de skånska länen».

till kronopark-
af frytmästare-
bostället Kolle-
berga.

(Forts.)

Enligt anteckning å utlåtandet voro reservationer mot detsamma inom Utskottet anmälda

af Grefve Sparre;

samt af Herr *Sven Nilsson* i Efveröd, hvilken för sin del yrkat, att Utskottet skulle föreslå, dels att Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke måtte af Riksdagen bifallas och dels att Riksdagen vid anmälan af detta beslut måtte anhålla, det Kongl. Majt täcktes låta utreda, huruvida ej något annat mindre, kronan tillhörigt boställe inom Riseberga socken kunde till skogsskola upplåtas, samt derom till nästa Riksdag göra framställning.

Sedan Utskottets hemställan blifvit uppläst, anförde

Herr Helander: Utskottets ifrågavarande förslag synes mig icke vara rätt välbetänkt redan derutinnan, att, om det skulle blifva bifullet, en blandad och inkränglad egande- och dispositionsrätt till egendomen skulle uppkomma, i det att en del af jorden skulle disponeras af arrendator och en annan del af skogsskolan, samt hela eller större delen af åbyggnaden innehafvas af arrendatorn, under det att möjligen en mindre del blefve använd utaf skolan, hvarjemte två landsting eller hushållningssällskap skulle bekosta och förmodligen också besitta den öfriga åbyggnad, som för skolan vore erforderlig. Då således ingen af inegorna skulle för skolans behof få användas, synes det mig vara sannolikt, att skolans uppehållande blefve mycket kostsammare än behöfligt vore. För öfrigt är det väl ingalunda så säkert, att de skånska landstingen eller hushållningssällskapen verkligen ingå på att bekosta den nya åbyggnaden. Är det så, att Skåne företrädesvis eller uteslutande har gagn af denna skola och man därför finner det billigt, eller föreskrifver sasom vilkor, att provinsens invånare för ändamålet vidkännas uppoffringen, oaktadt så hittills icke varit förhållandet, så synes det mig som det skulle vara vida bättre och redigare, om ett visst årligt belopp för skolans uppehållande af dem lemnades, antingen Riksdagen genast ville fixera detta nu eller först efter det att de skånska landstingen eller hushållningssällskapen i saken blifvit hörda. Då jag förnummit, att Första Kammaren till Utskottet återförvisat ifrågavarande ärende, så anser jag bäst vara, att denna Kammare gör detsamma; och får jag på grund häraf påyrka, att ärendet återförvisas i det hufvudsakliga syfte, att den Kongl. propositionen må varda af Utskottet tillstyrkt.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag skall be att i den föreliggande frågan få påyrka en förändring uti Utskottets hemställan; men innan jag detta gör, tillåter jag mig att till dem, hvilka måhända icke äro fullt bekanta med saken, lemna åtskilliga upplysningar samt att i öfrigt söka motivera det yrkande, jag ämnar framställa.

Statens ifrågavarande skogsskola å Danielslund är belägen på en enskild egendom. Detta förhållande kan naturligtvis icke vara särdeles lämpligt, likasom för öfrigt nämnda ställe icke är tjenligt för en skogsskola. Visserligen är detta icke synnerligen mycket omtaladt vare sig i den Kongl. propositionen eller i Utskottets utlåtande, förmodligen af det skäl, att man ansett berörda förhållande vara stäldt utom allt tvifvel. I den Kongl. propositionen har likväl ett skäl blifvit påpekadt, som i och för sig är ganska betydande, att nemligen öfningsfälten vid Danielslund utgöras af nästan endast flygsandsfält, hvilka ju bära blott tallskog, hvadan eleverne icke kunna bibringas någon undervisning i behandlingen af bok- och ekskog, något som för de södra provinserna är af mycken vigt. Till detta skäl kommer, såsom jag nyss nämnde, att skogsskolan är förlagd å en enskild egendom, hvilket väl ej kan vara särdeles lämpligt, i synnerhet som ju staten sjelf eger tillräckligt många egendomar. Berörda anordning har också under hela tiden endast varit tillfällig, ty man har för hvarje gång arrenderat egendomen endast för fem år samt med förbehåll att när som helst få uppsäga arrendet, för den händelse en förflyttning blefve ifrågasatt och beslutad. Så står saken.

Till dessa förhållanden, hvilka torde bevisa olämpligheten af den nuvarande anordningen, kommer ytterligare, att byggnaderna också egas af samma enskilda person, samt att dessa byggnader, såsom både gamla och otillräckliga, endast en kort tid torde kunna användas för ändamålet. Härmed torde jag hafva i största korthet ådagalagt olägenheten af att bibehålla Danielslund såsom skogsskola.

Kongl. Maj:t har nu tänkt sig, att ifrågavarande skogsskola borde förflyttas till någon kronans egendom samt har i sådant hänseende föreslagit indragna ryttmästarestället Kolleberga. För nämnda ändamål har Kongl. Maj:t sålunda hemställt till Riksdagen, att jemväl *inegorna* å sagda boställe finge till skogskultur användas. I 1866 års förordning är det nemligen Kongl. Maj:t förbehållet att träffa sådana anordningar i afseende å kronans egendomar, att *skogen* derå komme att förvaltas af Skogsstyrelsen. Det är så långt ifrån att denna fråga i Utskottet blifvit, om jag så får säga, på ett förhastadt sätt behandlad, att den tvärtom undergått rätt mycken handläggning derstädes. Första gången den kom från afdelningen till Utskottet gjordes yrkanden dels på rent afslag och dels på bifall till propositionen, dels på återremiss i syfte, att man skulle få ett förslag att bortarrendera den del af *inegorna*, som för skogsskolan ej blifva erforderliga. Frågan blef återmitterad och ett annat förslag uppgjordes. Vid dess föredragning i Utskottet blef ärendet ytterligare återmitteradt. Slutligen tillkom det utlåtande, som nu föreligger. Såsom en anteckning i slutet af detsamma utvisar, var jag ej tillstädes vid det slutliga afgörandet i Utskottet, en omständighet, som naturligtvis föga betyder. I alla fall anhåller jag nu att få framställa mina anmärkningar.

Utskottet hemställer, att Kongl. Maj:ts proposition måtte bifallas med vilkor, dels att *inegorna* särskildt utarrenderas för statsverkets räkning, dels att landstingen och hushållningssällskapen i de skånska länen bekosta nödiga byggnader för skogsskolan och för all framtid — förmodar jag — underhålla desamma. Som bekant, är det i en

*Om afsättande
till kronopark
af ryttmästare-
bostället Kolle-
berga.*

(Forts.)

Om afsättande till kronopark-af fryttmästarebostället Kolleberga.

(Forts.)

mängd afseenden hos oss ordnad på sådant sätt, att enskilda korporationer eller personer få taga om hand åtskilligt, som kan vara rätt nyttigt äfven för det allmänna och att staten understödjer och uppmuntrar detta med anslag. Här deremot skulle ske någonting i alldeles motsatt riktning och göras försök med en — som jag tror — i vårt land temligen ny idé. Jag vet ej mer än ett område, der något sådant hittills skett, men der på helt andra både grunder och orsaker. Det finnes för närvarande sex statens skogsskolor, men vid ingendera har staten fordrat, att orten skulle *särskildt* bidraga. Särskildt tillåter jag mig erinra om, att vid en i Upland belägen skogsskola byggnaderna sistlidna år nedbrunno och att nya sådana för en kostnad af omkring 30,000 kronor uppfördes, utan att man satte i fråga, att orten skulle släppa till kostnaden. Vid sådant förhållande tror jag, att det ej vore rättvist att nu fordra, det de skånska länen, hvilka ju i sin mån bidraga till kostnaderna för statens inrättningar likaväl som andra delar af riket, nu skulle ytterligare bestrida en del af kostnaderna för en allmän anstalt, som visserligen är till nytta för orten, men äfven är gagnelig för andra delar af riket, då man ej fordrar sådant af andra län, der anstalter af enahanda beskaffenhet äro upprättade och underhållna af staten. Det är visserligen sant, att två andra skogsskolor än de ofvannämnda sex finnas, men dessa skolor äro helt och hållet privata inrättningar, tillkomna på enskildas egen begäran, och de åtnjuta statsbidrag af 3,800 kronor. Egarne af skolorna förvalta sjelfve sin egendom, tillsätta sjelfve sina lärare, taga sjelfve sina inkomster och åtnjuta derutöfver hvardera 3,800 kronor i statsbidrag. Men en sådan anordning kan icke leda till hvad som här föreslagits, eller att ålägga en ort att hjälpa till att upprätthålla en *statens* skogsskola.

Också har Första Kammaren ogillat Utskottets förslag och återmitterat ärendet, att döma af den der förda diskussionen, just därför att man icke ville dervid fästa sådana vilkor, som de af mig nu anmärkta. Dock tror jag, att Utskottet måhända kan hafva något rätt deri, att icke alla inegorna behöfva slås till skogsskolan, och jag tror, att sådan var åsigten hos Första Kammaren och att detta just var skälet till återremissen.

Derför skall jag tillåta mig att få framställa ett förslag. Jag tror nemligen, att, om denna Kammare fattar bestämdt beslut med anledning af den Kongl. propositionen, så skall Första Kammaren, då frågan dit återkommer från Utskottet med hemställan att fatta beslut, också bifalla detta förslag, och då skall man på det sättet komma ifrån denna sak.

Jag anhåller således att få föreslå:

»att Kammaren må på det sätt bifalla hvad Kongl. Maj:t i förvarande hänseende täckts föreslå, att den vid Danielslund belägna skogsskola må förflyttas till indragna ryttmästarebostället Kolleberga N:o 1 och 2, med vilkor att berörda boställes inegor, jemte dertill hörande byggnader, för så vidt de ej äro för skogsskolans behof erforderliga, varda för statsverkets räkning särskildt utarrenderade.

Herr Carl Ifvarsson: Af den näst föregående talaren har redan nämnts, huru frågan till en del behandlades i Stats-Utskottet. Jag

skall derföre endast taga vid der han slutade, emedan han var frånvarande, då frågan slutligen afgjordes.

Två alternativa yrkanden voro ursprungligen framställda: bifall, och afslag till den Kongl. propositionen.

För bifall talade, såsom af utlåtandet synes, tvenne omständigheter, nemligen att den plats, som nu var upplåten för Skogsskolan, icke var särdeles lämplig och dels att den ifrågasatta platsen syntes blifva mycket passande. Deremot gjordes anmärkning mot den Kongl. propositionen från den andra sidan, nemligen från dem, som yrkade rent afslag, derföre att man ansåg, att boställets inegor icke borde begagnas för skogsskolans behof och icke heller användas till boställe åt dess föreståndare, utan i stället utarrenderas för statens räkning.

Ytterligare gjordes den anmärkningen, att, om man skulle dela på egendomen, så behöfdes nya byggnader, emedan de befintliga byggnaderna voro otillräckliga för båda delarne, och afslag yrkades då på den grund, att staten skulle derigenom få vidkännas allt för stor uppgifning.

Slutligen framkastades det sammanjemkningsförslag, som utgör Utskottets nu framlagda förslag. Det gick ut på att undanrödja båda de mot den Kongl. propositionen framställda anmärkningarne. Beslutet blef således, att inegorna borde undantagas och särskildt utarrenderas med de byggnader, som kunde erfordras för jordbruket; de byggnader, som blefve öfver, finge användas till Skogsskolan och, om deremot flere byggnader blefve behöfliga, skulle det äligga de län, som af skolan hade det största gagnet, att bekosta desamma.

Jag anser detta mycket billigt. Visserligen kan man säga, att skogsskolorna äro en statens angelägenhet, men de orter, der dessa skolor äro förlagda, hafva onekligen af dem det största gagnet och derföre böra de också till deras bestånd bidraga, åtminstone i någon mån.

Man säger, att detta är något nytt. Ja väl i fråga om skogsskolor — men samma metod har man användt, då fråga varit om elementarläroverken. Der har man ansett, att de städer, der dessa läroverk äro förlagda, borde bekosta byggnaderna, men staten lärarne. Ungefär detsamma är förhållandet här, fastän fördelaktigare för de enskilde, emedan staten släpper till erforderlig jord.

Således tror jag, att billighetsskäl tala för både den ena och den andra ändringen, och jag hemställer derföre om bifall till Utskottets förslag, som jag anser välgrundadt och billigt.

Herr Clairfelt: Då en talare på skånebanken, tillika ledamot af Stats-Utskottet, nyss i korthet visat, hvad redan förut torde hafva varit en del af Kammarens ledamöter bekant, att Danielslund är en olämplig plats för en skogsskola i Skåne, och då Stats-Utskottet äfven erkänt detta, men icke lyckats lösa frågan genom sitt nu framlagda förslag, enligt hvilket statens behof och skyldighet sammanblandats med landstingens och hushållningssällskapens, så hade jag ämnat yrka återremiss af betänkandet, på det Stats-Utskottet derigenom skulle sättas i tillfälle att framlägga ett nytt förslag af innehåll, att i första rummet inegorna och de byggnader, som för Skogsskolan behöfdes,

Om afsättande till kronopark af ryttmästare-bostället Kolleberga.

(Forts.)

Om afsättandemåtte afsättas och endast hvad derutöfver är för statens räkning uttill Kronoparkarrenderas. De skånska landstingen och hushållningssällskapen hafva af fryttmästare-bostället Kolleberga. (Forts.)

nemligen redan åtagit sig så stora förpligtelser och utgifter för andra allmännyttiga ändamål för länens räkning, att man svårigen kan påräkna, att de äfven skola vilja ikläda sig förbindelsen att bekosta de nya byggnader, som på ifrågavarande boställe för Skogsskolan må erfordras. Att uppställa detta såsom ett vilkor för skolans förflyttning från dess nuvarande plats till den af Kongl. Maj:t föreslagna, utan att dessförinnan hafva hört hvarken landstingen eller hushållningssällskapen, synes mig derföre vara detsamma som att sälja skinnets, innan björnen är skjuten. Då den ärade talaren på skånebanken emellertid framställt ett särskildt förslag till beslut i frågan och detta förslag går i den rigtning jag för min del skulle hafva önskat att få från Stats-Utskottet emottaga samt då han tillika förklarar, att grundad anledning förefunnes till det antagande, att samma förslag skulle komma att af Första Kammaren accepteras, vill jag, med frångående af min ursprungliga afsigt att yrka återremiss, instämma i hans förslag, men skulle dock gerna se, att Herr Chefen för Finansdepartementet, som nu är i Kammaren tillstädes, behagade tillkännagifva, huruvida förslaget äfven från regeringens sida är acceptabelt.

Herr Casparsson: Det är mycket vanligt, att Stats-Utskottets motiveringar äro korta; och derom är ingenting att säga, i synnerhet om de på samma gång äro kraftiga. Men deremot är det icke vanligt, att Stats-Utskottet i sina reciter utesluter ganska väsentliga omständigheter. Vid läsningen af Stats-Utskottets nu förevarande utlåtande tyckte jag först, att slutet passade i stycke med de i reciten angifna faktiska omständigheterna; men för säkerhetens skull och af skyldig aktning och vördnad för Kongl. Maj:ts proposition genomläste jag äfven densamma. Jag fann då, att de i denna intagna underdåniga yttrandena af skogsinspektören och domänintendenten i länet i Stats-Utskottets recit blifvit helt och hållet öfverhoppade; dessa yttranden, som i den Kongl. propositionen sammanlagdt upptaga något öfver halfannan sida, hafva i Stats-Utskottets utlåtande blifvit sammanträngda på fyra rader, och på dessa fyra rader säger Stats-Utskottet blott, att nämnda myndigheter yttrat sig i frågan, men icke *hvad* de yttrat. Skogsinspektören säger, »att närmast omkring boställets hufvudgård finnes gammal åker till areal af omkring 200 kvadratref; att i boställets inegor vidare inginge omkring 400 kvadratref sandmark, som, till största delen förut ljungebeväxt och begagnad till betesmark, af nuvarande arrendatorn upplöjts, men, efter derå under loppet af några år tagna skördar, befunne sig i det skick, att dess brukande till åker, enligt närboende jordbrukares sammanstående omdöme, under de närmaste tio till femton åren icke vore möjligt». Domänintendenten instämmer i denna skogsinspektörens uppfattning och tillägger, att »nuvarande arrendet för ifrågavarande boställe vore så högt, att dess utgörande möjliggjorts endast på det sätt, att arrendatorn medelst flåhackning och bränning uppodlat en stor del af boställets utmark och genom ofta tagna grödor å sandmarken gjort denna för närmaste framtiden ofruktbar, samt pålagt boställets torpare större bördor än

desse med egen bergning kunnat bära». Under sådana förhållanden, då en stor del af boställets inegor, enligt närboende jordbrukares manstämmande och af domänintendenten vitsordade omdöme, äro af den beskaffenhet, att de ej kunna åtminstone under de närmaste tio à femton åren till åkerkultur användas, så hemställer jag, om något skäl förefinnes att för sådant ändamål bibehålla dem, eller om det icke är bättre att upplåta dem till skogsbruk. I parentes sagdt, har jag ej kunnat undgå finna det besynnerligt, att i Skåne hushallas så med de utarrenderade boställena, att arrendatorn tillåtes försätta jorden i ett »ofruktbart» skick »för den närmaste framtiden» genom att flåhacka och bränna den. I det län, der jag bor, går man ej till väga på det viset; för flåhackning och bränning erfordras först ansökan hos Konungens Befallningshafvande; vidare yttrande från hushållningssällskapet's förvaltningsutskott; derefter syn på stället, och slutligen resolution af Konungens Befallningshafvande. Säkert är, i hvad fall som helst, att under senare tiotalen intet boställe i det länet blifvit i den grad af arrendator misshandladt, som fallet varit med nu ifrågavarande boställe.

Nu nämnda tvenne myndigheters, skogsinspektörens och domänintendentens i länet, utlåtanden hafva emellertid i väsentlig mån förändrat min uppfattning af saken. Ty fråndrager man från dessa inegor den del, som till följd af det sätt, hvarpå åkerkulturen der bedrivits, numera är »ofruktbar», så återstå, som jag nyss nämnt, endast 200 kvadratref eller ungefär 35½ tunnland åkerjord jemte några mader, hvilkas afkastning belöper sig till cirka sextio lass hö. Vid sådant förhållande undrar jag verkligen om det icke kan vara skäl att ur synpunkten af statsverkets fördel bifalla Kongl. Maj:ts, på myndigheternas utlåtande grundade förslag. Stats-Utskottets tillvägagående i detta fall förefaller mig åtminstone så olämpligt, att jag icke kan undgå att mot detsamma inlägga min gensaga. Inom den pedagogiska undervisningen är det ett bruk, att, då lärjungen befinnes vid redogörelsen för sin lexa hafva öfverhoppat någonting väsentligt eller som det på pedagogiska språket kallas »fuskat», gifva honom en »baklexa». Jag vill naturligtvis ej begagna ett sådant uttryck om Stats-Utskottets förfarande i nu förevarande fall; men att Utskottet öfverhoppat väsentliga saker, är alldeles klart. Af detta skäl synes mig Utskottet äfven böra få den »baklexa», som i parlamentariska språket kallas återremiss. Detta blir således mitt yrkande. En talare på skånebanken har visserligen framlagt ett bestämdt förslag till beslut; men i allmänhet är jag mycket rädd för beslut som uppgöras så att säga på fri hand. Bättre synes mig då att genom en återremiss sätta Stats-Utskottet i tillfälle att framkomma med ett nytt förslag.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Forssell:

Herr Sven Nilsson i Efveröd: Jag skall nu visst icke söka att taga Stats-Utskottet i försvar emot de anmärkingar, som af representanten från Upsala län blifvit framställda, och jag gör detta så mycket mindre, som jag icke deltagit i det beslut, hvartill Utskottet kommit och icke heller kunnat gilla motiveringen för detsamma. Som

Om afsättande till kronopark af fryttmästare-bostället Kolleberga.
(Forts.)

Om afsättande till kronopark af ryttmästare bostället Kolleberga. (Forts.) herrarne af betänkan det sett, har jag emot Stats-Utskottets utlåtande anmält en särskild reservation, och detta har jag gjort icke därför, att jag icke velat antaga Kongl. Maj:ts proposition, utan emedan jag ansåg att man genom antagandet af mitt förslag skulle komma till bättre öfverensstämmelse i åsigtter i afseende å denna fråga först och främst uti Stats-Utskottet, och sedermera inom Kamrarne, och jag är fullt öfvertygad om, att man sålunda skulle hafva lyckats ställa till freds de åsigtter, som uttalats, åtminstone i Utskottet. Det finnes 11 stycken staten tillhöriga boställen inom Riseberga socken, och bland dem vet jag åtminstone ett, som temligen snart blifver ledigt. Jag kan nu icke bestämdt afgöra, när detta kommer att inträffa, och känner ej heller tillräckligt detta boställes beskaffenhet, så att jag därför ej heller nu kunnat föreslå bestämdt detta boställe till skogsskola, men att det icke kommer att dröja länge innan något af dessa boställen blir disponibelt, har jag goda skäl att tro, och detta är anledningen till min reservation.

Hvad särskildt Kongl. Maj:ts proposition angår, tror jag icke man bör hysa så stora farhågor för densamma. Det är nemligen utredt i den Kongl. propositionen, att staten i hyra för skogsskolan vid Danielslund, som är belägen på enskild persons mark, erlägger årligen 1,800 kronor, hvarförutom äfven blifvit ådagalagdt, att i arrende för ifrågasvarande boställe till staten erlägges 3,096: 15. Om man nu drager dessa 1,800 från 3,096: 15, skulle kostnaden för staten sålunda endast uppgå till 1,296 kronor 15 öre. Jag ber likväl dessutom få fästa uppmärksamheten derpå, att i den Kongl. propositionen finnes äfven angifvet att man skulle kunna utarrendera under Kolleberga lydande 23 torp för omkring 1,100 kronor, och att hela förlusten, som staten således i inkomst af Kolleberga boställe skulle lida, endast utgjorde 196 kronor 15 öre.

Nu har man emellertid inom Stats-Utskottet ansett att Skogsstyrelsen icke lämpligen bör få befatta sig med en domän innehållande så mycken åkerjord, som finnes vid ifrågasvarande boställe, och för min del medgifver jag också att detta kan hafva någon giltighet, ty finge Skogsstyrelsen så mycken åkerjord till sin disposition, kan man ju lätt tänka sig, att Styrelsen derå skulle vilja anställa skogsplantering och göra kronoparker deraf. — Detta är för mig det skäl, som uti Utskottet blifvit anfördt emot att Skogsstyrelsen skulle erhålla dispositionsrätten öfver detta boställe och det är också anledningen hvarföre jag hemställt, huruvida icke något mindre boställe inom samma socken kunde till skogsskola användas, hufvudsakligen för att kunna derom förena de olika meningarne.

Det af herr Ola Andersson i Burlöf framställda förslag går i ungefärligen samma riktning som den inom Stats-Utskottet uttalade meningen, nemligen att man skulle afskilja och utarrendera en del af åkerjorden och förvandla återstoden till skogsmark, som således skulle bibehållas för skogsskolan. Då frågan förevar uti Stats-Utskottet framstälde jag till den afdelning, som beredt ärendet, den frågan, huruvida åkerjorden kunde särskildt för sig utarrenderas, utan att några särskilda nya byggnader derföre skulle behöfva uppföras; men på den frågan kunde afdelningens ledamöter icke gifva något svar. Men man fruktade att detta skulle blifva oundvikligt, hvarigenom onödiga och

för staten ganska stora kostnader skulle uppstå för dessa nya bygg-^{Om afsättande till kronopark}nader. Sedermera har jag likväl fått upplysning om, att några nya byggnader icke skulle komma att behövas, om man skiljer åkerjorden ^{af ryttmästare-bostället Kolleberga.} och ången från skogsskolan, och att herr Ola Anderssons förslag lätt kan realiserast. Man kan nemligen utarrendera ängsmarken, som tillhoppa afkastar omkring 60 lass hö, till andra boställsinnehafvare i grannskapet, och man behöfver således icke för dem uppföra några särskilda hus. Vidare upplyser den Kongl. propositionen, att under egendomen finnas 23 torpare, hvilka lära hafva byggnader tillräckligt för att kunna öfvertaga den jord, som icke kan åt andra kronoboställsinnehafvare utarrenderas, och som icke är tjenlig för skogsodling. På så sätt tror jag herr Ola Anderssons förslag kan blifva utförbart, utan att man derföre behöfver å den ifrågavarande egendomen uppföra några nya hus för jordbrukets behof, om än de som finnas, till större delen få användas för skolan. Jag anser derföre, att det icke från representationens sida bör möta några särdeles hinder att gå in på detta förslag, så vidt man vill att något skall göras i saken. Utskottets förslag synes mig endast innebära ett rent förklädt afslag, ty för ingen del kan jag föreställa mig, att de skånska länens landsting eller hushållningssällskap kunna biträda ett förslag om att deltaga i kostnaderna för uppförandet af nya kostbara byggnader på en statens egendom, hvilken det är ovisst om den för ändamålet längre eller kortare tid får behållas. Hvad särskildt angår fördelningen af kostnaderna emellan de båda länens hushållningssällskap och landsting, finnes icke heller någon bestämd proportion angifven i hvad mån de skola deltaga. Vare sig man bestämmer provinsens tillskott att utgå till uppförande af byggnader, eller i ett kontant belopp, kvarstår alltid den olägenheten, att man icke vet med hvilken siffra hvarterda länet bör bidraga, och härigenom skulle ju kunna uppstå split emellan de olika länens landsting och hushållningssällskap, hvilket jag anser man bör söka förebygga.

Jag kan således på inga vilkor biträda Utskottets förslag, utan förenar mig med Herr Ola Andersson i Burlöf.

Skulle Kammaren anse att detta förslag uti Stats-Utskottet bör tagas i närmare öfvervägande, skall jag visst icke sätta mig emot en återremiss, hvarigenom Kamrarnes ledamöter i Stats-Utskottet möjligen kunna komma i tillfälle att bättre sammanjemka sina åsikter, men i annat fall kommer jag att rösta för Herr Ola Anderssons förslag, i fall votering kommer att företagas, helst då jag ej har haft något understöd för min reservation.

Häruti instämde Herr *Olof Andersson* i Lyckorna.

Herr Martin: Då man tager i betraktande den behandling Kongl. Maj:ts propositioner i fråga om ordnandet af landets skogar rönt i Stats-Utskottet och till en del jemväl i denna Kammare, så tvingar sig den farhågan på hvar och en, som är skogens vän, att det lilla intresse, som på senare tid kommit skogen till del inom denna Kammare, vore på god väg att slappas af eller taga en felaktig riktning. Jag säger att denna farhåga tvingar sig på hvar och en, ty hvad skall man tro annat, då de klokaste skäl och mest välgrundade

Om afsättande framställningar icke gälla något. Det är icke länge sedan skogarne till kronopark; i vårt land rönste den uppmärksamhet, att man med allvar satte i fråga, af ryttmästare- att statsmakterna skulle ingripa i den enskildes skogshushållning; då bostället Kolleberga. Riksdagen med fulla händer öste medel på skogsvården och slödsade dermed i så riktigt sätt, att Skogsstyrelsen nästan kände sig förlägen, (Ports.) huru densamma skulle använda denna mängd af penningar. Nu deremot vägrar man bifall till förslag, som endast äro fortlöpande länkar i den fortgående organisationen af statens skogar, medel att komma till det mål, som man eftersträfvat; en rationel på samma gång som en vinstgifvande hushållning med statens skogar. Söker jag anledningen till denna hårdhända behandling, denna inkonsequens, så finner jag ingen annan ledning för mitt omdöme, än ett uttalande, som vid behandlingen af en likartad fråga fälldes iuom denna Kammare. Det vill nemligen synas, såsom om den föreställningen gjorde sig gällande, att statens skogsskötsel vore i ekonomiskt hänseende uti ett mindre tillfredsställande skick, med ett ord, att statens skogar lemnade för liten afkastning. Det förhåller sig dermed så, att statens skogar verkligen icke gifva den nettoafkastning, som man kunde hafva skäl att vänta af dem. Men då man i detta hänseende önskar en förbättring, synes det mig egendomligt att vilja sätta sig emot åtgärder, som otvifvelaktigt gå i den rätta riktningen. Ty ett af de förnämsta skälen till berörda missförhållande är, att statsverket nödgas bekosta förvaltningen af dels skogar, af hvilka statsverket icke drager någon nettovinst, såsom allmänningar och ecklesiastiska boställsskogar, dels skogar tilldömda boställen, vid hvilka största delen af skogarnes afkastning stannar i de enskildes fickor. Äro deremot bosällena indragna till kronan och skogarne förvandlade till kronoparker, då tillkommer statsverket deras afkastning. Det är alldeles klart, att, kan man med samma förvaltning öka skogsarealen, så stiger derigenom den direkta afkastningen af skogarne och detta afses just genom indragning af vissa boställsskogar och deras förvandling till kronoparker. Nu finnes det i vårt lands skogsbygder en mängd hemman, hvilkas jordbruk kan sägas icke hafva någon betydelse, utan blott tjenat till en pretext för att åtkomma skogen. Om man tager i betraktande, huru mycket virke skogen på dessa hemman måste släppa till i och för byggnaders underhåll, stängselfång och vedbrand, kan man väl med fullt skäl säga, att staten icke har någon inkomst af jordbruket. Hvad nu särskildt bostället Kolleberga angår, innehåller Kongl. Maj:ts proposition egentligen endast en hufvudfråga, nemligen om indragning af inegorna under Skogsstyrelsens förvaltning i sammanhang med skogens förvandling till kronopark. Det har redan blifvit af föregående talare tillräckligt framhållet, huru med ordbruket vid Kolleberga förhåller sig, nemligen att arrendesumman blifvit oskäligen högt uppdrifven och att detta varit möjligt endast derigenom, att arrendatorn pålagt dessa 23 under bostället lydande torp orimligt stora afgifter. Jag vill visst icke göra innehafvarne af dessa torp till skogssköflare, men det ligger mycket nära till hands att tänka sig, att skogen varit för dem en vigtig biinkomst. Om man gör en beräkning af saken, kommer man lätt till det resultat, att kronan icke af Kolleberga har så stora inkomster, som det vill synas.

Hvad nu angår flyttningen af skogsskolan, har Kongl. Maj:ts visserligen förklarar, att han ämnar låta anordna en sådan, men jag har icke funnit, att Kongl. Maj:t af Riksdagen begärt medel dertill, och synes det mig för den skull, som om Stats-Utskottet gått utöfver sin befogenhet, då det yttrat sig om denna sak. Det har förut och senast under förlidet år byggts skogsskolor i vårt land, dertill Kongl. Maj:t icke ansett sig behöfva begära medel af Riksdagen, enär sådana stå till Kongl. Maj:ts förfogande uti det s. k. reservationsanslaget till skogsstaten.

Man har här uttalat den förmodan, att denna skogsskola skulle vara till gagn hufvudsakligen för det län, der den är belägen. Det är gifvet, att den i första rummet gagnar denna trakt; men jag tror, att äfven landet i öfrigt skall draga icke obetydlig nytta af skolan, i det eleverne från densamma komma att blifva eftersökta i alla delar af landet och detta af det enkla skäl, att Skåne är den enda provins, der det finnes en egentlig skogshushållning och der skogsvärdet ingått i det allmänna folkmedvetandet. Detta gör, att dessa elever veta, hvilken betydelse skogshushållningen har. Sjelf har jag ock under flera års tid företrädesvis sökt mina biträden från Skåne, och jag har dermed funnit mig belåten.

Då Riksdagen anslagit stora summor till inköpande af skogsmarker och då saken förut ansetts vara af sådan vigt och betydelse, att det till och med varit fråga om att staten borde ingripa uti de enskildes skogshushållning, förefaller det mig särdeles egendomligt, att man nu vill draga sig för en af de nyttigaste utgifter, som väl någonsin kommit i fråga, en utgift nemligen i och för danande af duglige skogsvaktare.

Af hvad jag nu haft äran anföra torde framgå, att jag helst skulle vara benägen att yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition. Men då Första Kammaren redan för sin del beslutat en återrenniss af frågan, skall jag inskränka mig till att påyrka en sådan. På samma gång jag gör detta, ber jag att, för den händelse någon skulle vilja på mitt yttrande göra en tillämpning af det gamla ordspråket, att den ena korpen icke hackar ur ögat på den andra, nämna, att jag här icke talar ex officio, enär jag icke längre är i statens tjänst, utan endast i sakens och sanningens intresse.

Herr Nils Petersson: Då denna fråga förevar till behandling inom Utskottet, framställdes emot den föreslagna förflyttningen af skogsskolan från Danielslund åtskilliga betänkligheter, härledande sig derifrån att man ansåg, att en skogsskola icke kunde förflyttas på samma sätt och lika lätt som andra inrättningar, i följd deraf att vid en skogsskola vanligtvis ett större jordområde är för ändamålet särskildt planteradt. Såsom skäl hvarför skogsskolan lämpligen borde förläggas vid Kolleberga, anfördes inom Utskottet, hvad också här under diskussionen från visst håll blifvit yttrad, att inegorna vid detta boställe skulle vara af så dålig beskaffenhet, att de endast lämpade sig för skogsodling. Men vid närmare undersökning befans det, att just i den trakt, der Kolleberga är beläget, finnes ganska många staten tillhöriga boställen, som, om de än icke redan äro, dock snart

Om afsättande till kronopark af fryttmästare-bostället Kolleberga.
(Forts.)

Om afsättande till kronopark-af fryttmästare-bostället Kolleberga. (Forts.)

blifva lediga att för statens räkning disponeras och som äro fullkomligt lika tjenliga för ifrågavarande ändamål, som Kolleberga. Man har påstått, att inegorna vid detta boställe äro utan synnerligt stor betydelse, emedan de mestadels bestå af sandjord, hvilken för öfrigt skulle vara nära nog uppbränd. Ja, nog vet jag, att man mången gång, då det gäller att vinna ett visst mål, icke skyr att utmåla en sak i de svartaste färger. Men jag hemställer, mine herrar, om det verkligen kan vara så illa stäldt med denna jord, då Kolleberga, såsom upplyst blifvit, gifvit i arrende för det sista året, förutom åtskilligt i penningar, 1,008 kubikfot spaumål och tillsammanlagdt 3,096 kronor 15 öre.

Här har omtalats, hurusom man under de förflutna åren, då tillgång funnits på penningar, med fulla händer utöst sådana för skogsväsendets värd. Ja, detta är nog sant, men jag undrar, om det icke dervidlag kunde vara på sin plats erinra sig den gamla satsen, att svenska folket är ett trögt folk, ehuru fullt af hetsigheter, och att det sålunda är möjligt, att man slagit in på en väg, på hvilken det visar sig, att man icke kan i längden fortgå. Jag är själf en varm vän af skogshushållning, men har därför icke lust att förvandla hela Sverige till en samling skogsskolor. Der arbete är nedlagdt för jordens uppodling, bör man icke låta detta arbete blifva bortkastadt, ty vi hafva ingalunda öfverflöd på odlad mark i vårt land. Jag tror därför, att huru mycket man än har klandrat Utskottet för dess förslag, det dock haft goda skäl att framlägga för detsamma.

Här har visserligen af representanten för provinsen Skåne frågats, om det verkligen kan vara så alldeles rätt att begära, att just denna provins skall göra uppoffringar för skogsskolan, då icke någon annan provins törut behöft göra det. Men det lär väl dock vara förhållandet, att äfven andra delar af vårt land för detta ändamål fått vidkännas kostnader; naturligtvis kan man nu icke på en gång öfvarallt tillämpa en grundsats, men om man nu gör början med Skåne, så kan väl sedan de andra få följa exemplet. Nog tyckes det väl också, som man på landstingen, med deras ganska stora tillgångar, skulle kunna ställa det anspråket, att de i någon mån måtte vidkännas kostnader för ett sådant ändamål, på det statens utgifter måtte kunna något minskas. Visserligen skulle saken kunna ordnas äfven på det sätt, som af en talare på skånebänken föreslagits, men det blefve dock alltid den skillnaden, att det, om hans förslag antages, icke torde blifva så lätt att utarrendera bostället, ty om Skogsstyrelsen får af ängarna först taga hvad den vill, torde det sedan icke blifva så mycket kvar. Utarrenderingen skulle då icke blifva så vinstgifvande för staten, som om Utskottets förslag godkännes, och jag får därför instämma med dem, som yrkat bifall till Utskottets hemställan.

Herr Herslow: Jag hade verkligen trott, att vi under de senaste åren skulle hafva kommit till klar insigt om betydelsen af våra skogar icke blott för landet i klimatiskt och andra afseenden, utan äfven för staten såsom en inkomstkälla, af hvilken vi skulle kunna påräkna allt rikare afkastning, förutsatt att den väl värdas och väl konserveras. Men om skogen sålunda är en statsinkomst, så ligger

det äfven i statens intresse, att den väl vårdas och att man har dugligt folk, som kan sköta den så, att den äfven förverkligar de hoppningar, som man vid dem såsom inkomstkälla fästat. Redan här af synes det mig klarligen framgå, att det bör vara staten, som skall hafva att skaffa med skogsskolorna och att dessa böra stå under statens ledning, då det ju är ett statsintresse, som genom dem skall tillgodoses. Mig veterligen har icke heller någonsin förut något annat varit ifrågasatt. Det har redan af föregående talare erinrats, att de sex skogsskolor, som förut blifvit i vårt land inrättade, egas af staten, och jag kan då icke inse, hvarför just provinsen Skåne sjelf skall bekosta sin skogsskola. Skulle det väl vara därför, att skogen i Skåne är af mindre betydelse än i andra provinser? Men då lär man väl äfven af denna provins mindre än af andra hafva skäl att fordra några uppoffringar för skogshushållningen. Eller skulle skälet kanske vara, att skogen för Skåne har större betydelse än för öfriga provinser? Då vill jag säga, att vi i Skåne i afseende på rationel skogshushållning verkligen hunnit så långt, att vi kunna sägas i detta hänseende stå framför de flesta andra provinser. Och dessutom, oafsedt om man väl måste erkänna såsom ett faktum, att Riksdagen redan godkänt principen, att staten i allmänhet bör vara egare till och bekosta skogsskolorna, så synes detta uti ifrågavarande fall särskildt påbjudas af praktiska skäl. Provinsen Skåne är nemligen såsom bekant delad i två län, af hvilka hvardera har sitt särskilda landsting och sitt särskilda hushållningssällskap. Kan det väl nu vara meningen, att skolan skulle ställas under förvaltning af en association, bestående af två hushållningssällskap, två landsting, och vidare en skogsstyrelse och en domänförvaltning. Det skulle sålunda blifva så att säga en sexfotad skolförvaltning, och på dess särskilda medlemmar skulle sedan alla kostnaderna för skolan uttaxeras. Detta tror jag dock skulle komma att orsaka ganska mycket trassel, som för skolan sjelf vore allt annat än gagneligt. Om därför Utskottets förslag äfven kan vara riktigt i principen, vågar jag dock tro, att det ur synpunkten af god ordning och skick är förkastligt. Jag vill nu icke ingå i någon skildring af sjelfva lokalen för skolan, ehuru en sådan här väl kunde anses på sin plats. En sådan skildring har redan blifvit upptagen af en föregående talare, och deraf framgick, att, under det Danielslund såsom lokal för skolan nästan kan anses alldeles oduglig, deremot Kolleberga är för ändamålet särskildt lämpligt. Det är beläget i närheten af Skånes betydligaste skogstrakt. Jag skall heller icke gå in på de anmärkningar, som äro framställda mot jordens beskaffenhet; ty jag får dervid säga, att, äro de inegor, som finnas, med undantag af 30 å 40 tunnland, lämpliga till skogsplantering, så måtte väl detta vara ett skäl för Skogsstyrelsen att föra dem tillbaka till det rättiga brukningssättet. Ty det är väl blott ett tal, som tal betydlig modifikation, då Stats-Utskottet kallar skogsbruk en lägre kulturform. Lägre kulturform är väl endast den, som icke användes på ett naturligt sätt. Jag tror, att skogsplantering är en mycket hög kulturform, då den företages på flåhackad jord och sank mark, der åkerbruk går dåligt. Men äfven under antagande, att skäl kunna finnas för det påståendet, att dessa boställen äga icke obetydlig jord-

Om afsättande till kronopark af ryttmästare-bostället Kolleberga.

(Forts.)

Om afsättande till kronopark af frytmästare bostället Kolleberga. (Forts.)

areal, som kunde användas i åkerbrukskulturens tjänst, vill jag dock hemställa, huruvida icke herrarne måste erkänna, att denna jord, om den öfverlemnas till skogsskolan, skulle genom sin afkastning lemna ett betydande bidrag till den årliga kostnaden för nämnda skola, hvilken kostnad eljest uteslutande genom statsanslag måste bestridas. Jag tror icke, att anslaget kan betraktas såsom bortslumpadt, därför att staten på detta vis lemnar en del in natura och ett motsvarande afdrag göres å det kontanta anslaget. Om det emellertid nu finnes 400 tunnland till åker tjenlig jord och således allt för stor för hvad skogsskolan skulle behöfva för sitt eget underhåll, kan likväl den tanken möjligen vara riktig, som af Utskottet och motionären uttalats, att man skulle öfverlemna åt Kongl. Maj:t att bestämma, huruvida icke en del af ifrågavarande jord verkligen kunde utarrenderas och skötas såsom utarrenderadt jordbruk och på detta vis lemna inkomster till bestridande af de erforderliga kostnaderna. Jag skulle därför, oakadt jag är villig gå in på Kongl. Maj:ts förslag, gerna antaga den inskränkning, som innehålles i Herr Ola Anderssons förslag, såvida icke äfven i hans hemställen ingått omnämmandet af byggnaderna. Enligt dessa förslag skulle man således pröfva hvilken del af arealen samt hvilka byggnader, som för arrendebruk kunde undvaras. Mig förefaller det icke lämpligt att bygga på en gård, som begagnas för mer än ett bruk och som disponeras af mer än en egare. Likaså anser jag det vara särdeles olämpligt, att staten och en enskild arrendator på samma gång skola disponera öfver och samsas om hvar sin byggnad, hvar sin del af gården. Kommer så dertill, att der finnas skolelever, tror jag, att saken blir ännu trassligare.

Då jag således gerna gillar det allmänna innehållet och syftet både i Kongl. Maj:ts förslag och den inskränkning deri, som af Herr Ola Andersson är gjord, men likväl icke vågar fullkomligt ansluta mig till någotdera, hemställer jag om återremiss.

Herr Bäckström: Jag kan icke begripa den besynnerliga sats som här uttalats, att ett jordbruk, som gifver öfver 3,000 kronor i arrende, skulle lemna högre inkomst såsom skogsbruk. Ännu mindre kan jag fatta, att den arrendator, som haft detta jordbruk en längre tid, skulle hafva förstört detsamma. Men vi böra komma ihåg, att denna sats utgått från skogstjenstemän, och jag tror, att deras åsigt är, att jordbruket i allmänhet skulle bära sig bättre, om all åker förvandlades till skogsbruk. Af de förslag, som framstälts, anser jag för öfrigt icke något, således icke heller Utskottets, vara verkställbart. Jag yrkar därför afslag å såväl Utskottets som Herr Ola Anderssons förslag.

Herr Ola Andersson i Burlöf: Jag vill mot den redan förut uttalade och nu åter upprepade uppgiften om, att *inegor*na till bostället Kolleberga nu lemna i arrende 3,000 kronor, erinra, att sådant icke är med verkliga förhållandet öfverensstämmande. Ty dessa 3,000 kronor utgöra arrende ej blott af åkerjorden, utan för det hela; och den betydliga skogen, som nu skulle fräntagas, måste väl äfven för en arrendator hafva ett ej oväsentligt värde.

Hvad nu sjelfva saken beträffar, och särskildt det berättigade i de Om afsättande ifrågasatta bidragen från de skånska länen, skall jag nämna, att an-till kronopark talet elever vid Danielslund är 17 eller 18; att dessa elever icke äro-af ryttmästare-bostället Kolle-uteslutande från Skåne; och att det icke heller är blott Skåne, som har berga. gagn af skolan. Dessa elever utgå nemligen till olika delar af landet för att gagna i skogsväsendets tjänst. Jag skulle, för min del, icke hafva haft något emot, i händelse man utsett någon lämplig plats för skogsskolan inom Halland eller Blekinge, och jag skulle icke i sådan händelse hafva ålagt dessa provinser att bekosta hvad man nu fordrar af Skåne. Jag anser nemligen orätt, att påyrka af Skåne ett bidrag, som man aldrig fordrat inom andra delar af landet. Jag är öfvertygad, att representanterne från Norrland erinra sig, att mau icke af Norrland fordrat någon dylik extra beskattning, men att defemot denna del af riket erhållit rätt betydliga bidrag, till hvilka Skåne sällan eller aldrig får någon motsvarighet. Om vi nu antaga Utskottets förslag, så leder det icke till annat resultat, än att frågan förfaller och vi få fortfarande hafva skolan kvar på dess nuvarande olämpliga plats. Jag tror, att det nu föreslagna bostället lämpar sig mycket väl för en skogsskola och att anmärkningen om den stora arealen icke förtjenar mycket afseende; ty man får väl antaga, att skogen under Skogsstyrelsens förvaltning skall komma att skötas väl och med vinst för staten, icke minst då det är en skola för danande af elever.

Då jag anser detta Kongl. Maj:ts förslag beröra en vigtig fråga, som ej utan förlust kan uppskjutas, vill jag icke medverka till ett beslut, hvarigenom frågan komme att för denna riksdag förfalla. Jag tror fortfarande, att mitt förslag är lämpligt och att det skulle kunna vinna Första Kammararens bifall, ehuru väl jag i sistnämnda afseende naturligtvis icke kan säga något med full visshet. Men jag har ingenting emot, att Kammararen återremitterar punkten för att derigenom möjliggöra frågans lösning redan vid denna riksdag i den riktning jag föreslagit.

Herr Jan Andersson i Jönvik: Jag tror icke, att någon skall kunna misskänna den omsorg Utskottet nedlagt på denna fråga. Den har derstädes blifvit grundligt behandlad, och Utskottet har till och med inhemtat upplysningar i ämnet af herrar skåningar sjelfve. Jag vill derfor icke, såsom Herr Bäckström, yrka rent afslag, utan anhåller om bifall till betänkandet sådant det är. Jag vill blott tillägga, att äfven andra län hafva fatt släppa till penningar för sina skogsskolor och att, enligt min uppfattning, största oredan här vållas deraf, att skåningarne icke kunna komma sams om stället, hvarest skolan skall förläggas, och om den grund, enligt hvilken ifrågavarande kostnader skola mellan de skånska länen fördelas.

Herr Sven Nilsson i Efveröd: Med anledning af den siste ärade talarens yttrande vill jag fästa uppmärksamheten på, att inom Utskottet rådde ingen meningsskiljaktighet, icke ens bland skåningarne, om platsen för skogsskolan. Huruvida den hellre borde förläggas inom Malmö eller Kristianstads län, yttrades, så vidt jag hörde, icke ett enda ord, lika litet som någon meningsskiljaktighet uppstod om

Om afsättandenågon annan plats än inom Riseberga socken, hvarom alla äro ense till kronopark att den var den lämpligaste. Och jag protesterar derfor emot det fälda af rymtmästare- yttrandet om skåningarnes uppträdande inom Utskottet i denna fråga. bostället Koll- Den enda meningsskiljaktigheten rörde sig derom, att man från en berga. del af Utskottets ledamöter ansåg boställets åkerareal allt för stor för skolans behof, en åsigt, som jag för min del icke delar. Men för att gå den inom Utskottet uttalade önskan till mötes, beslöt man att hemställa om inegornas skiljande från skolan. Anledningen till min reservation, deri jag yrkat rent afslag å Kongl. Maj:ts framställning, har således varit allenast den, att jag ansett mig böra gå denna åsigt till mötes, för att ej medverka till hela frågans fall, då jag anser, att den nuvarande platsen för skogsskolan helt och hållet är olämplig och att skolans bibehållande derstädes medför stor förlust för staten. Detta visar sig ju tydligt deraf, att staten måste betala 1,800 kronor om året för att bibehålla skolan på dess nuvarande plats, som tillhör enskild person, och att staten derjente för undervisningens befrämjande i skogsplantering nedlägger stora kostnader på denna enskilda egendom. Helt motsatt blefve förhållandet om skolan förlades till någon lämplig, kronan tillhörig egendom, der genom en bättre kultur och utvidgad skogsplantering någon ersättning för omkostnaderna kunde beredas statsverket. Detta framgår ju uppenbart deraf, att genom skolans förflyttande till Kollberga statens förlust komme att, enligt gjorda beräkningar, uppgå till allenast 196 kronor om året, hvilken förlust mångdubbelt skulle komma att uppvägas af de förbättringar af denna egendom, som skulle komma att uppstå, om skolan kommer att dit förläggas.

Öfverläggningen var slutad. Enligt de meningar, som förekommit, gaf Herr Talmannen propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan, dels på det af Herr Ola Andersson i Burlöf framställda yrkande, dels på återremiss, dels ock slutligen på afslag å Utskottets förslag; och fann Herr Talmannen propositionen på återremiss vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes. I anledning häraf och för bestämmande af kontrapositionen upptog Herr Talmannen ånyo de öfriga yrkandena, af hvilka det som afsåg bifall till Utskottets hemställan nu förklarades hafva flertalets röster för sig. Men jemväl rörande kontrapositionen äskades votering; och blef i följd häraf, sedan till kontraposition i denna votering antagits yrkandet på afslag å nämnda hemställan, en så lydande omröstningsproposition först uppsatt, justerad och anslagen:

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager yrkandet om bifall till hvad Stats-Utskottet hemställt i utlåtandet N:o 29

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner nej, har Kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit yrkandet på afslag å Utskottets omförmälda hemställan.

Den votering, som företogs enligt denna proposition, utföll med 54 ja mot 73 nej; hvadan propositionen för hufvudvoteringen erhö^{Om afsättande till kronopark af fryttmästare-bostället Kolleberga.} följande lydelse:

Den, som vill till Stats-Utskottet återförvisa hvad Utskottet hemställt i utlåtandet N:o 29,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit Utskottets hemställan.

Den senare voteringen visade 80 ja mot 55 nej; varande alltså utlåtandet till Utskottet återförvisadt.

§ 4.

Föredrogs och biföllos, hvart efter annat, Stats-Utskottets nedan nämnda utlåtanden:

N:o 30, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående afsöndring af jord till byggnadstomter från indragna häradshöfdingebostället Hvetlanda, Thomas- och Kullagården;

N:o 31, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående upplåtelse af jord från Eskilstuna kungsladugård till Eskilstuna mekaniska verkstad;

N:o 32, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående eftergift af Kronofogden A. M. Dryselius och Häradsskrifvaren E. J. Augustin ålagd skyldighet att gälda 1868 års ränta för Trysunda fiske i Vesternorrlands län; samt

N:o 34, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående afsöndring af jord från hemmanen Ridön till byggnadsplats m. m. för folkskola.

§ 5.

Till behandling förekom Stats-Utskottets utlåtande N:o 35, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående reglering af kronans och bolagets P. A. Norstedt & Söner till hvarandra gränsande tomter å Riddarholmen.

Om reglering af kronans och P. A. Norstedt & Söners till hvarandra gränsande tomter.

Enligt hvad af ofvannämnda, till Riksdagen aflättna nådiga proposition (N:o 10) inhemtades, hade boktryckeribolaget under firman P. A. Norstedt & Söner, med förmålan att bolaget hade för afsigt att, för utvidgande af den bokförlags- och boktryckerirörelse, bolaget bedrefve inom dess i kvarteret Riddarholmen inom Nikolai församling här i staden å fri och egen grund belägna egendomen N:is 9, 13 och 14 efter 1810 års nummerordning, inom samma fastighet vidtaga omfattande ny- och ombyggnadsarbeten, men att ett vare sig för bolaget eller

Om reglering af kronans och nämnda kvarter, såsom egare af de angränsande tomterna N:is 8 och 11 i nämnda kvarter, ändamålsenligt bebyggande af bolagets omförmälda tomter icke kunde ega rum, med mindre en lämpligare indelning af tomterna i kvarteret åstadkommes, hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att en förändrad reglering af bolagets och kronans till hvarandra gränsande tomter i kvarteret måtte få ske i enlighet med dertill (Forts.) af bolaget uppgjort förslag.

Sedan öfver berörda ansökning yttranden inhemtats från vederbörande myndigheter samt härefter särskildt förslag till aftal emellan Kongl. Maj:t och kronan, å ena sidan, samt bemälda bolag, å den andra, i fråga om gränsreglering och utläggande af öppna områden emellan kronans och bolagets omförmälda tomter blifvit uppgjort och af bolagets befullmäktigade ombud godkändt, hade Kongl. Maj:t, som vid slutlig pröfning af detta ärende funnit skäl att jemväl godkänna berörda, i den nådiga propositionen intagna aftal, nu föreslagit Riksdagen att för dess del äfven medgifva, att regleringen måtte i öfverensstämmelse med förslaget ega rum, äfvensom att Riksdagen måtte till betäckande af kostnaderna för regleringens genomförande på extra stat för år 1880 anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

Utskottet hade, beträffande denna nådiga framställning, på anförda skäl hemställt:

a) att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke måtte vinna Riksdagens bifall; och

b) att Riksdagen vid anmälandet af detta beslut måtte i underdånighet anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida och på hvilka villkor boktryckerifirman P. A. Norstedt & Söners tomter och byggnader å Riddarholmen kunde för statsverkets räkning förvärfvas, samt derefter med nådig framställning i ämnet till Riksdagen inkomma.

Efter uppläsning af Utskottets hemställan i mom. a) blef samma hemställan bifallen.

I anledning af hvad Utskottet föreslagit i mom. b) yttrade

Herr Rubenson: Det bifall denna Kammare, i likhet med Första Kammaren, nyss lemnat till första punkten i förevarande betänkande är, efter min uppfattning, väl grundadt, men endast under den förutsättning, att den framställning, Utskottet föreslagit i nu föredragna moment litt. b) af betänkandet, verkligen kommer att leda till åsyftadt resultat. Det synes mig nemligen ligga för öppen dag, att Norstedtska firmans etablissemang är af sådan beskaffenhet, att man icke kan vara försvarad med att hafva en så dyrbar institution som riksarkivet förlagd i dess omedelbara grannskap, hvarför det nu beslutade afslaget å Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition, hvarmed afsetts att i någon mån minska faran af detta grannskap, endast då kan anses grundadt, om det innebär, att man vill helt och hållet få bort detta etablissemang. Det är således icke för att motsätta mig aflåtandet af den föreslagna

skrifvelsen, som jag nu begärt ordet, utan endast för att meddela Kammarerna några upplysningar, hvilka jag anser vara af den art, att jag vågar tro, att, om de varit för Utskottet kända, då detta betänkande beslöts, det förslag om en underdånig skrifvelse i ämnet, hvarom Utskottet nu gjort framställning, då skulle fått en något större omfattning. Utskottet förklarar, att ett förvärfvande åt staten af dessa tomter skulle vara önskvärdt, icke endast ur synpunkten af undanrödjande af den eldfara, hvaraf kronans närbelägna hus hotas, utan äfven på grund af behofvet för staten att på Riddarholmen förvärfva ytterligare lokaler åt sina embetsverk. Riksdagen har redan förut, genom godkännande af Stats-Utskottets utlåtande N:o 21, uttalat den åsigt, att det icke vore klokt, att staten nu afhände sig sina der omtalade tomter i hufvudstaden, enär de i en framtid kunde användas för att dermed tillbyta sig sådana allmänna inrättningar tillhörande platser, hvilkas förvärfvande kunde för staten finnas önskvärdt. Detta uttalande, föreställer jag mig, kunde väl icke gerna betyda annat, än att, om Stockholms kommun, hvilken är den enda allmänna inrättning, hvarom här egentligen kunde vara fråga, skulle behöfva att för något sitt ändamål förvärfva en eller annan af dessa staten nu tillhöriga egendomar, det kunde vara godt för staten att låta dem gå i utbyte mot någon eller några kommunens egendomar. Denna tankegång är också ganska riktig, och om staten nu för sina embetsverk behöfver ökad utrymme på Riddarholmen, så är det ju mycket välbetänkt, att åtgärder vidtagas, på det staten må kunna genom byte förvärfva äfven öfriga der befintliga tomter, som för närvarande icke af staten innehafvas. Förutom Norstedtska etablissemnet finnas nemligen på Riddarholmen tre egendomar, som egas eller disponeras af annan än staten, nemligen af Stockholms kommun. Det är först den äldre gymnasiebyggnaden och det dermed sammanbyggda nyare gymnasiet eller det förra fatburshuset, och slutligen en egendom, som ligger bakom Norstedtska tomten och det Frimurareorden förut tillhöriga, af staten numera inköpta hus, hvilken egendom för närvarande är upplåten till lokal för allmänna pantlåneinrättningen och stadens auktionskammare. Hvad beträffar de två förstnämnda, så äro de visserligen för närvarande behöfliga för Stockholms stad, men så snart det nu under uppförande varande nya läroverkshuset i närheten af Drottninggatan blir färdigt, så blifva de icke mera för läroverk behöfliga. Lotsstyrelsen ingick också förlidet år till Kongl. Maj:t med underdånig hemställan om vidtagande af åtgärder på det kronan skulle komma i besittning af det äldre gymnasiehuset, då det icke längre vore för kommunen behöfligt. Denna Lotsstyrelsens framställning remitterades till kommunens representation, som, efter pröfning af frågan, förklarade sig icke vilja för närvarande afhända sig stadens rätt till denna egendom. Såsom skäl derför åberopades bland annat, »att det icke är oantagligt, att staten skulle önska att förvärfva ej blott det östra gymnasiehuset, utan äfven förra fatburshuset och möjligen dessutom större eller mindre del af en annan kommunen tillhörig egendom å Riddarholmen. Å andra sidan är det mer än sannolikt, att kommunen skulle kunna med fördel, vare sig för undervisningens eller för andra sina behof, tillgodogöra sig en eller annan kronans egendom, som för staten icke

*Om reglering
af kronans och
P. A. Norstedt
& Söners till
hvarandra
gränsande
tomter.*
(Forts.)

Om reglering vidare är eller, derest ökad utrymme för embetsverken kunde på an-
af kronans och tydda sätt beredas å Riddarholmen, blefve behöfelig. Vid sådant för-
P. A. Norstedt, hållande måste det anses vara för både staten och kommunen förmånli-
& Sönerna till gast, att frågan i hela sin vidd kommer i betraktande, innan något
hvarandra gränsande beslut fattas angående särskilda delar deraf.» Här af se herrarne, att
tomter. samma tankegång, som nu gjort sig gällande hos Stats-Utskottet, att
(Forts.) kronan behöfver större utrymme på Riddarholmen och därför bör för-
skaffa sig eganderätt till alla egendomar på Riddarholmen, och att
samma tankegång äfven gjort sig gällande hos kommunens representa-
tion. Här föreligger således ett fall, der statens och kommunens in-
tressen sammanfalla med hvarandra, och det skulle därför vara önskligt,
om tillfälle lemnades till ästadkommande af en öfverenskommelse för
vinnande af det angifna målet. Ett förslag i detta syfte har i Första
Kammaren blifvit framställt, men har der fallit på grund af formella
betänkligheter. Man ansåg nemligen Kammaren icke vara behörig att
utvidga den af Stats-Utskottet föreslagna skrivelserns innehåll. Under
sådana förhållanden är det icke skäl för mig att nu göra något yrkande
i samma riktning. Jag har endast ansett mig böra fästa uppmärksamheten
derpå, för att, när frågan kommer till Kongl. Maj:t, detta uppslag må
kunna begagnas att gifva henne en för alla parterne önskvärd lösning.

Herr Nils Petersson: Jag begärde just ordet med anledning af den siste talarens yttrande, att Utskottet bort gå något längre än det
gjort, men han erkände sedermera, att det svärigen kunnat göra detta,
och att Utskottet icke bestämdt sagt, huruvida det skulle vara mest skäl
att utbyta eller köpa dessa tomter. Detta tror jag också är det bästa,
ty derigenom har regeringen frihet att handla på det sätt, den finner
lämpligast. I ordet »förvärfva» ligger den betydelsen, att tillvinnandet
kan ske icke endast genom utbyte. Således har Utskottet i sitt utlåtande
om ifrågavarande tomt icke sagt, att ett utbyte nödvändigt skulle ske,
och man har icke heller velat bestämdt säga, att förvärfvandet skulle
ske genom köp.

Jag har emellertid af den ärade talaren endast hört en allmän
åsigtt uttalas i denna fråga, och jag gör således för min del med
anledning af hans framställning icke något yrkande.

Vidare anfördes icke. Kammaren biföll Utskottets förslag.

6 §.

Om afsättande till kronopark Föredrogs Stats-Utskottets utlåtande N:o 36, i anledning af Kongl.
af militiebo- Maj:ts nädiga proposition angående afsättande till kronopark af ser-
ställena Aplahult N:o 1 och andre korporalsbostället Bosakulla geantsbostället Aplahult N:o 1 och andre korporalsbostället Bosakulla
hult N:o 1 och N:o 1.

Bosakulla

N:o 1.

Sedan Skogsstyrelsen med särskilda underdåniga skrivelser den 25
November 1878 till Kongl. Maj:ts pröfning öfverlemnadt väckt fråga
att, för bildande af en kronopark i Örkeneds socken af Östra Göinge

härads och Kristianstads län, afsätta, jemte annan mark, alla egorna till dels indragna sergeantsbostället vid Norra Skånska infanteriregementet Aplahult N:o 1, om $\frac{3}{4}$ mantal, dels och derintill gränsande, indragna andre korporalsbostället vid Skånska dragonregementet Bosakulla N:o 1, om $\frac{5}{8}$ mantal, i samma socken, hade Kongl. Maj:t, som, efter vederbörande myndigheters hörande, funnit de båda ofvannämnda boställena lämpligen böra i deras helhet för skogsväsendets räkning användas, enär en dylik åtgärd förutsatte Riksdagens bifall, velat inhemta Riksdagens yttrande, huruvida Riksdagen medgäfvade, att dessa boställen finge för nu angifvet ändamål disponeras.

Om afsättande till kronopark af militieboställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.
(Forts.)

Utskottet hade hemställt,

att berörda nådiga framställning icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Sedan uppläsning skett af denna hemställan, mot hvilken Herrar C. Ekman, R. Montgomery Cederhielm, Grefve G. Sparre, F. Hederstjerna, Grefve A. Mörner, R. von Kræmer, F. von Strokirch, Grefve K. Posse och J. E. Gavelius inom Utskottet reserverat sig, begärdes ordet af

Chefen för Kongl. Finansdepartementet, Herr Statsrådet Forssell, som yttrade: Herr Talman, mine Herrar! Stats-Utskottets ifrågasvarande framställning har hos mig till en början väckt någon tvekan om rätta förståndet af de deri uttalade satsar och sedermera, när jag trott mig komma dess mening på spåren, någon förundran öfver icke blott det afslag, hvartil Utskottet kommit, utan äfven den bevisföring, hvarigenom detta slut vunnits.

Det framgår af de för Kammarrens ledamöter tillgängliga handlingar, att här är frågan om disposition af två små lägenheter, tillsammans utgörande 1,500 tunnland, men deraf endast 18 tunnland åkerjord och 30 tunnland mossodling och äng. Till följd af denna jordarealens ringhet, har maxiniarrendet kunnat upptagas endast till 200 kronor för det ena och 300 kronor för det andra hemmanet, och följaktligen stå dessa hemman ganska nära den kategori af egendomar, hvilka böra försäljas. Emellertid hafva sakkunniga myndigheter förklarat, att marken å dessa hemman i allmänhet vore tjenlig till skogsodling, och när dertill kommer, att i trakten deromkring finnas flera skogar, som äro särdeles lämpliga att tillsammans dermed bilda en ny, större, för orten väl behöflig kronopark, så synas mig här förefinnas alla möjliga skäl att nu förverkliga sträfvan att bilda skogskomplexer. Det är ett faktum, som icke kan bestridas, att Riksdagen upprepade gånger uttalat sin förkärlek för en sådan sträfvan och att den till och med med mycken frikostighet lemnat bidrag af statsmedel för bildande af kronoparker. Två gånger, 1863 och senast 1876, har Riksdagen införd Kongl. Maj:t uttryckt den förhoppning, att, i mån af boställenas indragning till statsverket, skogsafkastningen måtte ställas till skogsstyrelsens disposition och så komma statsverket till godo. Mot allt detta strider nu Stats-Utskottets föreliggande utlåtande. Detta betyder

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.

måhända mindre, men hufvudsaken är, att Stats-Utskottet här ställer sig på en i sjelfva verket ohållbar ståndpunkt. Ty om staten eger och i sin ego behåller egendomar, af hvilka en del lämpa sig för jordbruk och en annan del för skogsodling, är det tydligt, att hvaradera för sig böra erhålla den skötsel, som för dess art är den bästa, och det kan väl icke bestridas, att i detta afseende det för 1,500 tunnland skogsmark, hvarom här är fråga, icke är väl sörjdt, om de lemnas såsom bihang till ett par små lägenheter om tillsammans 18 tunnland åkerjord at arrendatorer, som falla under de mindre jordegarnes, för att icke säga torparnes klass. Derigenom är ingalunda säkerhet vunnen för en verkligt god skötsel af skogen, utan tvärtom för misshushållning med betning och misshushållning med hyggen. En ordnad hushållning å sådan skog kan icke gerna ifrågakomma, utan att den tillsammans med annan skogsmark antvardas till förvaltning at en myndighet, som kan gifva den en planmessig vård. Anser man åter, att staten icke skall befatta sig med ordnad skogshushållning, då må man utsäga denna grundsats och — handla derefter: rätt tillämpad innebär densamma, att staten till enskilda bör försälja dylik mark, ty en köpare af ett skogshemman kan åtminstone hafva något intresse och någon förmåga att at marken egna en vård, då deremot den fattige arrendatorn af så små lägenheter hvarken har fördel af skogshushållningen eller kraft att bedrifva den. Att slutligen, om man utgår från en sådan grundsats, inköp af skogsmark för statens räkning, är alldeles att förkasta, torde ingen kunna bestrida.

Man hade kunnat vänta, att Stats-Utskottet som stöd för sitt ogillande af Kongl. Maj:ts förslag skulle hafva uttalat sådan grundsats, helst då Utskottet klagat deröfver, att allt för stor del af kronans domäner blifva till Skogsstyrelsens vård öfverlemnade. Nej, långt derifrån: Utskottet har tvärtom hänvisat derå, att det finnes medel anslagna för inköp af skogsmark, och i denna omständighet hemtat stöd för sitt afvisande af Kongl. Maj:ts framställning om bättre vård af den skogsmark, staten redan har i sin ego. För att sätta Kammarern i tillfälle att förstå min tveksamhet inför denna argumentation, får jag påpeka, att, när staten förvärfvat ny skogsmark, har den inköpt och måst inköpa just så beskaffade lägenheter som de, om hvilka nu är fråga. Skogsmark i och för sig finnes knappt i Sveriges rike att köpa; den är alltid förenad med större eller mindre jordstycken, som gifva den karakteren af besutenhet, och dessa jordstycken får alltid Skogsstyrelsen med på köpet, när den ingår köpeaftal om skogsmark. — Således skulle, enligt Utskottets uppfattning, det vara högst olämpligt, att utvidga Skogsstyrelsens förvaltningsområde med lägenheterna Aplahult och Bosakulla, hvilka staten redan eger, men högst lämpligt, att samma styrelsens förvaltningsområde utvidgas genom en eller annan alldeles likadan lägenhet i deras närhet — så vida de blott för statens räkning inköpas. Det, som är misshushållning i det ena fallet, är hushållning i det andra, och den enda skilnaden är, att staten i det senare fallet får betala 50, 60 till 70,000 kronor för hvad den i det förra har för intet.

För min del har jag aldrig varit vän af sådana affärer, der staten uppträder såsom köpare, vare sig af skogsmark eller annan så kallad

inkomstgifvande egendom. Min fasta öfvertygelse är fortfarande den, att hvad staten derigenom åstadkommer, icke är det affärsvinst för statskassan, men antagligen en tillfällig fördel för ena eller andra säljaren. Derför har jag icke kunnat tillstyrka Kongl. Maj:t att af Riksdagen begära stora anslag för dylika ändamål och de tillgängliga medlen har jag ansett böra användas sparsamt och endast i sådana fall, der det gälde att antingen i trakter, der skogssköfving eger rum, skaffa större eller mindre kronoparker eller ock att arrondera förut befintlig kronoskogsmark.

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.
(Forts.)

Men ett är att utvidga statens egendomar, ett annat är att väl sköta hvad staten redan eger. Att tillvarataga detta senare intresse åligger som tjenstepligt Chefen för Finansdepartementet och derför har jag i detta fall icke kunnat annat än tillstyrka Kongl. Maj:t att till Riksdagen göra denna framställning om ändamålsenlig vård af denna skogsmark, som blifvit af sakkunniga myndigheter vederbörligen förordad.

Om det nu inträffar, att Riksdagen inkommer till Kongl. Maj:t med ett svar, som innebär, att de redan befintliga skogstillgångarne vill Riksdagen icke låta på lämpligt sätt vårda, derför att det finnes tillfälle att köpa nya skogsmarker, då ligger i ett sådant svar helt enkelt en obegränsad själfmotsägelse, och då vågar jag föreställa mig, att en sådan skrifvelse icke skulle kunna tjena Kongl. Maj:t till någon ledning vare sig för administrativa åtgärder eller för de framställningar i detta ämne, som framdeles kunna ifrågakomma.

Jag hemställer derför, att Kammaren måtte bifalla Kongl. Maj:ts framställning om Aplahult och Bosakulla boställens afsättande till kronopark.

Herr Helander: Efter den omfattande diskussion, som egde rum vid Stats-Utskottets utlåtande N:o 29, der det var fråga om en framställning af likartad beskaffenhet som den nu förevarande och efter det yttrande, som Herr Finansministern nyss afgifvit, behöfver jag icke säga många ord. Jag önskar endast erinra Kammaren, att vid 1874 års riksdag fattades beslut om försäljning af vissa kronans hemman och lägenheter, för hvilka årliga arrendeafgiften icke öfverstege 200 kronor och om de derför inflytande medlens användande till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig jord. Nu äro de upprättade förslagen till minimi- och maximiarrenden för ifrågavarande boställen så låga, att, om man tager medeltalet af minimiarrendena för dessa boställen, utgör detta 200 kronor. Detta sammanfaller så nära med Riksdagens nyss omförmälda beslut, att man skulle kunna försälja dessa tvenne egendomar för kronans räkning och i stället inköpa skogbärande mark. Skilnaden är nu endast den, att i stället för att inköpa den mark, som staten behöfver, använder man den mark, staten redan eger.

Såsom förut blifvit sagdt, finner äfven jag det vara stor misshus-hållning att förfara på det sätt, Utskottet föreslagit, och jag kan icke gilla detsamma, utan vill jag, med åberopande af hvad i den Kongl. propositionen och särskildt af Herr Martin i rört föredragna ärendet

Om afsättande blifvit anfördt, hemställa om afslag å Utskottets förslag och bifall till till kronopark Kongl. Maj:ts proposition.
af militiebo-
ställen Apla-
hult N:o 1 och
Bosakulla
N:o 1.

(Forts.)

Herr Nils Petersson: Det torde måhända fordras en större kraft och förmåga, än jag eger, att besvara de uttalanden, som gjorts mot Stats-Utskottets nu föreliggande utlåtande. Jag vill dock säga, att man icke bör se saken på sådant sätt, som här framhållits. Deruti vill jag vara öfverens med Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet, att det är bättre att sälja statens smärre boställshemman än att använda dem på det sätt här är föreslaget, men då denna fråga icke förelåg, kunde Utskottet icke svara derpå. Det är för öfrigt ganska riktigt, hvad den föregående ärade talaren nämnde, att denna fråga står i omedelbart sammanhang med den fråga, vi förut i dag förehaft angående hemmanet Kollberga. Der var fråga om inrättande af en skogsskola och jag får bekänna, att Utskottets afsigt var att försöka ställa denna fråga på en punkt, som Utskottet åtminstone ansåg vara lämpligare än den uppfattning, som hittills från regeringens och representationens sida gjort sig gällande. Af denna frågas behandling tyckes det, som man från regeringens sida skulle anse, att staten genom sina förvärfvade boställshemman vore disponent af skogarne i allmänhet och att på detta sätt stora skogskomplexer skulle bildas. Följden af att man vill inrätta stora boställen, hörande till sådana skogsmarker, blir, att staten får tillsätta tjänstemän på dessa ställen och gifva dem ansenliga löner. Man svarar då, att äfven skogsskötseln bör lemna inkomster. Javäl, under vissa förhållanden; men icke torde de vara att jemföra med eller stå i något förhållande till förvaltningskostnaden. Hvad särskildt angår de smärre boställenas inegor, så har man sagt, att de äro så obetydliga, att det icke skulle löna sig, utan rent af vore en misshushållning att utarrendera dem. Men dermed tror jag det icke vara så farligt; ty nämnda hemman ligga icke så alldeles enstaka, utan äro belägna i närheten af andra jordegendomar, och det torde vara ganska lätt att bortarrendera inegorna till andra jordegare. Då sådane äro närboende, bör detta, som sagt, hvarken möta omöjligheter eller ens synnerliga svårigheter.

För min del vill jag nog medgifva, att det är fullt riktigt, att staten på sådana orter, der större skogstrakter eller så kallade skogs-komplex kunna bildas, för ändamålet använder sina boställsskogar. Men att man kan sägas bilda ett skogskomplex genom att taga en bit här och en bit der, kan jag icke förstå. Och då man för skötseln af sådana små egor torde få utbetala dubbelt mot hvad man skulle få igen, måste väl detta vara ett ganska felaktigt förfaringsätt.

Vidare har man sökt framhålla, att Utskottet skulle gjort sig skyldigt till en motsägelse deruti, att Utskottet nu på sätt och vis förordat inköp af till skogsodling tjenliga trakter. Men dermed har väl Utskottet endast åsyftat, att på de orter, der staten eger flera skogar och mellan dem ligga enskilda egendomar, der borde ifrågavarande sats tillämpas och inköp företagas, så att statens jordar komme att ligga i ett sammanhang. Någon motsägelse torde sålunda icke förefinnas i Utskottets utlåtande.

Hvad särskildt vidkommer de nu ifrågavarande boställena, så har

om dem blifvit sagdt, att de äro belägna intill hvarandra. Ja, tvenne skogsmarker derå ligga intill hvarandra, men de öfriga äro ganska åtskilda på olika håll, ett stycke här och ett der; och efter mitt förmenande är det ej lämpligt, att staten bildar komplex utaf så små och så kringspredda skogsmarker, som dessa äro. För öfrigt håller jag före, att Sveriges areal verkligen har den egenskapen, att i sig innesluta tillräckligt stora skogsområden samt att staten eger så mycken skog, särskildt till exempel i Norrland, att, om densamma sköttes ordentligt, behöfde man icke inkräkta på alla möjliga sätt för att komma i tillfälle att bilda skogscomplex.

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.
(Forts.)

Här har äfven talats om, att Skogsstyrelsen borde ega att använda dessa mindre inego-arealer, hvilka vore helt obetydliga. Men åtskilliga af dem äro ej så små, till exempel de så kallade maderna. Och huru komme det väl att gå, om Skogsstyrelsen skulle sköta, låt vara endast 18 tunnland? Jag fruktar, att det blefve ungefär, som att sätta bocken till trädgårdsmästare, om Skogsstyrelsens tjänstemän skulle sköta åkerbruk. Desse hafva sitt att sköta, och ett åkerbruk på 18 tunnland skulle erfordra icke blott deras egna händer, utan äfven lejda armar för att skötas. Deremot torde en skogvaktare mycket lätt kunna egna tillsyn åt ett sådant mindre jordstycke, som vanligen kallas torp, och det saknas ingalunda jordarealer för sådana torp, det är min falla öfvertygelse.

Jag tror, att Kammaren mycket väl kan lemna sitt bifall till Utskottets föreliggande hemställan, likasom jag är öfvertygad, att staten kommer att befinna sig väl, om man söker så vidt möjligt återgå till en sund utveckling af förhållandena här vid lag.

Herr Granlund: Det är verkligen egendomligt, huru åsigterna kunnat vexla i denna fråga, ty det är dock icke så särdeles många år sedan Riksdagen lemnade ett betydligt anslag till Kongl. Maj:ts disposition för inköp af just sådan mark, som här är i fråga. Och då, ett par riksdagar senare, utaf samma anslag qvarstod ett ganska betydligt belopp, höjdes i denna Kammare endast förebräelser emot regeringen, därför att den ej användt anslaget i den af Riksdagen antydda rigtning. Till svar på sådana föreställningar fick man höra, att det mötte så stora svårigheter att inköpa lämpliga marker, dels till följd af att prisen stälde sig högre, än som förväntats och dels af andra omständigheter. Men man framhöll också, att det skulle vara särdeles lämpligt att taga statens domäner och använda för ifrågavarande ändamål. Då talades icke, om de höga prisen eller några svårigheter vid försäljningen på ett eller annat sätt, ty det gälde statens egendomar.

Nu har Kongl. Maj:tt föreslagit tvenne obetydliga boställens användande för nämnda ändamål. För det ena är maximiarrendet beräknadt till 300 kronor och för det andra till 200 kronor, samt miniarrendet till respektive 250 och 150 kronor. Den summa, som i bästa fall kan erhållas genom utarrenderande af nämnda boställen, är sålunda 500 kronor.

Då nu såväl Skogsstyrelsen som Domänförvaltningen tillstyrkt sådana åtgärder, så frågar jag, om det ej är beklagligt att den åsig-

Om afsättandet till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1. (Forts.)

gjort sig gällande inom Stats-Utskottet, att hvad sålunda blifvit föreslaget ej är ändamålsenligt. Det vore väl bra besynnerligt, om ej dylika, staten tillhöriga domäner som ifrågavarande indragna boställen just skulle egna sig att användas i den rigtning, Riksdagen sjelf för ej många år sedan utstakat. För min del hoppas jag, att denna Utskottets åsigt ej skall göra sig gällande inom Riksdagen, ty i händelse Kongl. Maj:ts förslag om användandet af ifrågavarande små kronohemman ej godkännes af Riksdagen, lärer icke någonsin en regering framlägga förslag om att använda det eller det indragna bostället till det och det ändamålet, som Riksdagen sjelf framkallat. Om de nu ifrågavarande åtgärderna ej lyckas vinna bifall, lärer ej heller något annat förslag i samma syfte framdeles vinna gehör.

Jag yrkar bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Casparsson: Det synes verkligen hvilat ett oblidt öde öfver frågan om utvidgning af redan befintliga kronoskogar eller bildandet af nya dylika. Då Riksdagen tager initiativet, säger Herr Finansministern: »Lemna mig för all del ej så mycket penningar för ändamålet, ty jag kan ej använda dem. Staten eger dessutom en stor mängd indragna boställsskogar, bland hvilka torde finnas tillräckliga arealer för ändamålets vinnande». Då det sedan blir fråga om att använda dessa skogar, säger Stats-Utskottet: »nej, det är ej skäl att öfverlemna så stor del af statens domäner åt Skogsstyrelsens förvaltning». 1873 tog Riksdagen initiativet och aflät en skrivelse till Kongl. Maj:t. Med anledning af denna skrivelse föreslog Kongl. Maj:t redan 1874, att det förut befintliga reservationsanslaget skulle förhöjas till 258 tusen och några hundra kronor. Då sade Riksdagen: »nej, det är för litet — vi höja anslaget till 450,000 kronor». 1876 sade Kongl. Maj:t, att så mycket penningar ej behöfdes eller kunde användas för ändamålet och föreslog Riksdagen en nedsättning af anslaget till 275,000 kronor, hvilket också skedde. Då jag nu, sedan allt detta passerat, läser den motivering, Stats-Utskottet använt, så förefaller den mig särdeles egendomlig. Det har blifvit ett slags parlamentarisk trosartikel på senare tiden, att man i fråga om Utskottens betänkanden ej bör fästa sig så mycket vid motiveringen, utan fast mer vid den så kallade klämman. Hvem, som först uppfunnit denna dogm, vet jag ej, men antagligen har det varit något Utskott. Vi, som stå utom händelsernas utveckling, hafva emellertid ej annat att hålla oss till än motiveringen, och jag tillåter mig att något litet betrakta densamma.

Utskottet säger till en början, att det är olämpligt, »att alltför stor del af kronans domäner varder till Skogsstyrelsens förvaltning öfverlemnad». Det är här fråga om öfverlemnandet af två boställen, och i ett föregående betänkande var det fråga om ett boställe. Förut har för Kamrarna förelegat enahanda förslag om ett annat boställe. Således belöper sig totalsumman af de domäner, hvilka vid denna riksdag blifvit föreslagna att öfverlemnas åt Skogsstyrelsen, till fyra stycken. Det är ej stor del af de tusental, som finnas.

Huru står detta Utskottets uttalande i samband med Riksdagens uttalanden förut? Riksdagen säger i sin 1873 aflättna skrivelse, sedan den

först omförmält, att dess uppmärksamhet fästats derpå, »att på många ställen inom riket staten eger skogstrakter, som äro af allt för ringa omfång och för långt aflägsna från hvarandra, att en ordnad skogshushållning skulle med framgång kunna införas», följande på den föreliggande frågan tillämpliga ord: »Enahanda är förhållandet med en mängd boställsskogar. Genom afyttrande utaf en del utaf dylika smärre skogar samt sammanförande och utvidgning af de öfriga till större och mera sammanhängande skogsområden skulle otvifvelaktigt förvaltningen och kontrollen deraf kunna bättre och billigare anordnas». Då frågas: hvem skulle utöfva denna kontroll å förvaltningen? Naturligtvis Skogsstyrelsen, ty den tiden fans ej någon domänförvaltning och ingen hade väl föreställt sig, att Kammarkollegium skulle utöfva en dylik verksamhet. Jag kan således ej se annat, än att det skulle vara Skogsstyrelsen, som Riksdagen ansåg böra utöfva denna kontroll, men nu säger Stats-Utskottet, att detta skulle vara alldeles olämpligt.

Utskottet har vidare följande uttalande: »Härtill kommer att på grund af Riksdagens vid 1874 års riksmöte fattade beslut om försäljning af vissa kronans hemman och lägenheter, för hvilka årliga arrendeafgiften icke öfverstege 200 kronor, och om de därför inflytande medlens användande till inköp af skogbärande eller till skogsodling tjenlig jord, behöfvet för staten att förvärfva skogsmark torde kunna antagas vara för den närmaste framtiden vederbörligen tillgodosedt». Äfven detta uttalande strider mot Riksdagens åsigt, ty vid samma 1874 års riksmöte beslöts, att — såsom jag nyss nämnde — för ändamålet derutöfver anslå 450,000 kronor. Riksdagen visade derigenom sin åsigt vara den, att de medel, som kunde inflyta genom försäljning af hemman och lägenheter, ej vore för ändamålet tillräckliga.

Vidare anför Utskottet: »I allt fall föreställer sig Utskottet, att, innan frukten af Riksdagens berörda beslut kunnat iakttagas, någon väsentlig tillökning på annat sätt af de allmänna skogarne för närvarande icke bör ifrågakomma, åtminstone för så vidt ej hufvudsakligen afses att för staten förvärfva *skoglös*, för åkerbruk ej användbar, men till skogsodling tjenlig mark».

Utskottet ordade nyss om »skogbärande eller till skogsodling tjenlig jord», men talar nu om »skoglös, för åkerbruk ej användbar, men till skogsodling tjenlig mark». För min del föreställer jag mig, att, då Riksdagen 1876 accepterade den af Kongl. Maj:t föreslagna nedsättningen i anslaget, Riksdagen på samma gång accepterade den förutsättning, hvarpå den föreslagna nedsättningen hvilade, nemligen att de dertill lämpliga boställsskogarne skulle sammanföras till större kronoparker, ty under annat vilkor låg icke någon mening i Riksdagens accepterande af nedsättningen i anslaget. De af Utskottet anförda skäl synas mig så besynnerliga och nära nog haltlösa, att jag haft svårt att tro, att de varit Utskottets fulla mening. Då nyss var fråga om bostället i Jönköpings län, så låg i bakhåll en kronojägare eller, rättare sagdt, upplåtande af boställe åt en sådan, och man kan verkligen misstänka, att äfven här ligger en kronojägare på lur och att den egentliga orsaken, hvarföre Utskottet hemställer om afslag å Kongl. Maj:ts proposition, är den, att Utskottet icke vill, att krono-

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.
(Forts.)

Om afsättandejägare skola förses med boställen. De skäl, som äro anförda, kan jag, till kronopark som sagdt är, omöjligen anse vara Stats-Utskottets fulla allvar. Jag anhåller om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

af militiebo-
ställen Apla-
hult N:o 1 och

Bosakulla

N:o 1.

(Forts.)

Herr Martin: Jag är uppkallad af det anförande, som en ärad talare på kalmarbänken nyss hållit. Han uttalade den förmodan, att dessa ifrågavarande hemman skulle lemna större afkastning såsom jordbruk, om de utarrenderades, än om de indrogos inom Skogsstyrelsens förvaltning. Jag ber att få anförda ett exempel, huru förhållandet ställer sig äfven vid egendomar med långt större jordbruk än här är fallet. Jag skall i det hänseendet anförda ett yttrande af en af vårt lands mest ansedde skogsmän. Han säger:

»Många exempel gifvas på den ekonomiska förlust staten årligen lider derigenom, att man låter stora skogsegendomar åtfölja arrendet af dess jordegendomar, och vi vilja här anförda ett bland dessa. Inom Ombergs revir är en kungsgård belägen med en sammanlagd skogs- och hagmark af inemot 2,000 tunnland. För hela kungsgården med dess betydliga åkerfält, stora naturliga ängar, tegelbruk och qvarnar betalas i årligt arrende 7,800 kronor, hvarutaf något mera än 400 kronor utgör det så kallade skogsarrendet, allt enligt en för några år sedan företagen värdering och derpå grundad utarrendering. Vid den inom samma revir belägna Ombergs kronopark, äfvenledes innehållande en skogsmark af omkring 2,000 tunnland, uppgår den årliga behållningen af skogen till omkring 10,000 kronor, och det oaktadt virkespriset i allmänhet är lägre vid Omberg, der granskog hufvudsakligast förekommer, än vid nämnda kungsgård, der skogen mestadels består af tall. Här af följer således, att staten skulle kunna draga större inkomst af blott och bart skogen vid denna kungsgård, än hvad nu hela kungsgården lemnar i arrende, så framt nemligen skogen förvaltades oberoende af kungsgårdens jordbruk».

Vidare yttrade den ärade talaren, att meningen icke kunde synas vara att bilda något större skogskomplex. Det förefaller verkligen underligt, att en ledamot af Stats-Utskottet kan yttra något sådant. Man skulle deraf kunna tro, att han icke genomläst Kongl. Maj:ts proposition. Der anføres nemligen, »att Skogsstyrelsen förklarar sig desto hellre biträda förslaget om boställenas användande i deras helhet för skogsväsendets räkning, som styrelsen genom sanma förslags bringande till verkställighet blefve i tillfälle att redan nu börja genomföra sin afsigt att i Örkeneds socken, hvilken, ehuru belägen i Skåne, hade det intill belägna småländska landskapets hela natur, sammandraga en vidsträckt kronopark, i hvilken, utom de två nämnda boställena, skulle, i den mån de blefve arrendelediga, ingå fem andra uppgifna militieboställen, dels med alla sina egor och dels med utmarken allena, hvarigenom en kronopark af omkring 24,800 kvadratref, eller närmare 4,430 tunnland skulle kunna erhållas.

I öfrigt är tillräckligt mycket förut anfördt till stöd för Kongl. Maj:ts framställning, så att jag hyser icke något tvifvel om utgången af frågan, hvarför jag inskränker mig till att yrka bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Key: Jag hade verkligen icke ämnat deltaga i öfverlägg-^{Om afsättande}ningen om detta betänkande, ty — jag tillstår det — jag är alls icke ^{till kronopark}så belåten dermed, att jag ville åtaga mig att försvara detsamma. Jag ^{af militiebo-}har visserligen deltagit i frågans behandling i Stats-Utskottet, och jag ^{ställena Apla-}har icke låtit anteckna mig såsom reservant, men det oakadt har jag ^{hult N:o 1 och}varit mycket tveksam om det rätta i denna fråga, och framför allt om ^{Bosakulla}det slut, hvartill Utskottet kommit. Onekligt är, att här tyckes vara ^{N:o 1.}ett lämpligt tillfälle att bilda, såsom den siste talaren nämnde, ett stort ^(Forts.)skogs-komplex. Onekligt är också, att Riksdagen förut begärt viddagande af åtgärder just i denna syftning och att Kongl. Maj:ts här förevarande förslag afser sådant. Detta förslag är således icke annat i viss mån än ett svar på Riksdagens tal, ehuru med en mindre angenäm tillsats, om jag så får uttrycka mig. Derfor hade jag också, såsom jag nyss nämnde, icke tänkt att begära ordet, men jag har blifvit formligen uppkallad å Stats-Utskottets vägnar af den högtärade Herr Finansministern, som yttrade sig i min tanke mycket för hårdt om Stats-Utskottets motivering och dess uppfattning i frågan. Så mycket och så skarpt klander förtjenar dock icke Stats-Utskottet, som från detta håll kommit Utskottet till del. Om också motiveringen, lindrigt sagdt, är mindre lyckad, och det medger jag, så torde dock litet hvar behöfva öfverseende med sina motiveringar, den ene såväl som den andre. Jag behöfver icke gå längre tillbaka än till det näst förut afgjorda ärendet angående Norstedtska tomten å Riddarholmen, förrän jag i Kongl. Maj:ts proposition om sagda ärende, kontrasierad af Hans Forssell, finner en motivering, om hvilken man möjligtvis skulle kunna säga, att den är en händelse som ser ut som en tanke, men låtom oss antaga och säga det lindrigare, att den tillkommit genom en »uraktlåtenhet», ett »förbiseende». Efter ett referat af innehållet af den utaf bolaget P. A. Norstedt & Söner till Kongl. Maj:tingifna ansökning, står i den Kongl. propositionen följande:

»Sedan öfver berörda ansökning underdånigt yttrande afgifvits af Riksmarskalks-embetet, efter Hans Maj:ts Konungens Förste hofmarskalks hörande, samt af Öfverintendentsembetet, Chefen för Generalstaben och Riksarkivarien, har bolaget etc.»

Nu kan man naturligtvis icke annat tro än att, då dessa fyra auktoriteter åberopats, deras utlåtande och den utredning de förebragt varit till *stöd* för Kongl. Maj:ts framställning, och att denna just på grund häraf framkommit till Riksdagen. Men tvärtom, de nämnda myndigheterna hafva alla, och flere af dem på det bestämdaste *afstyrkt* den i Kongl. Maj:ts proposition föreslagna åtgärden. När ärendet nyss behandlades i Kammaren, teg jag med detta förhållande, såsom behöfligt att nämna, då den Kongl. propositionen i allt fall blef afslagen, hvilket den efter min åsigt borde blifva, men nu, sedan Stats-Utskottet fått uppbära så mycket klander af Herr Finansministern för den af Utskottet i förevarande betänkande använda motivering, nu har jag låtit min betänklighet falla, och tror mig icke fela i liberalitet, om jag tillägger, att Herr Finansministern och Stats-Utskottet i fråga om olyckliga motiveringar kunna qvitta med hvarandra.

Något vill jag äfven komma till sjelfva saken i det här föredragna betänkandet, nemligen huruvida Stats-Utskottet alldeles icke haft skäl

Om afsättandet till denna sin afstyrkande framställning eller om den dock egt någon grund.

Jag började mitt anförande med att säga, att jag var ganska tveksam om det rätta i denna fråga, och jag vill derfor icke heller göra något yrkande. Men det tillåter jag mig påstå, att alldeles obefogadt är icke betänkandet, emedan Riksdagen, då den aflät sin skrifvelse till Kongl. Maj:t, väl tänkte sig bildande af stora skogskomplex, men visst icke att samtidigt och såsom nästan den hufvudsakliga produkten skulle följa tillskapande af en hel mängd boställen och kronojägare.

Bosakulla
N:o 1.

(Forts.)

Om vi se efter i betänkandet, finna vi, att sergiantbostället Aplahult N:o 1 med en areal af omkring 5,126 kvadratref, består af 67 kvadratref gammal åker, 105 kvadratref uppodlade mossar och återstoden skogs- och hagmarker med derå upptagna 8 torp. Vidare innehåller Bosakulla N:o 1 3,388 kvadratref jord, deraf 35 kvadratref gammal åker, 23 kvadratref nyodlad kärrmark, 30 kvadratref äng och 6 torp; och så tycker Skogsstyrelsen att »erforderligt boställe för den i orten anstälde kronojägaren kunde å Aplahult beredas».

Då man sålunda finner, att icke någon enda åtgärd med dylika skogskomplex kan vidtagas utan att bums, såsom den ärade representanten från Upland nämnde, en kronojägare framhålles i perspektiv, så och då meningen verkligen tyckes vara, att kronojägarna skola mer än nödigt förökas, då intet enda nytt skogskomplex synes kunna bildas utan tillökning af tjänstemän, och då afsigten synes vara, att vårt skogsväsen skall ordnas och öfvervakas af en mängd med *boställsjordbruk sysselsatta* skogvaktare, männe man kan förneka, att Utskottets betänkligheter ej varit så alldeles obefogade?

Då Riksdagen säger: låtom oss bilda nya skogskomplex! så svaras: låtom oss på samma gång tillskapa nya boställen! Jag tror att det icke är så alldeles utan skäl, som Stats-Utskottet gjort sin tvärs stoppsignal — ty något annat har detta afslag icke varit.

Jag vill emellertid icke göra något yrkande.

Herr Nils Petersson: Jag har begiirt ordet med anledning af ett yttrande från uplandsbänken, att jag troligen icke läst den Kongl. propositionen, då jag påstod att man här förgäfvades sökte efter några större skogskomplex. Ja, det beror på hvad man menar med större skogsareal, så torde jag hafva rätt, men menar man åter dermed flera här och der spridda hemman, då har han rätt. Jag har icke blott läst den Kongl. propositionen, utan jag har äfven sett kartor öfver ifrågavarande område och funnit att dessa hemman visserligen stå med hvarandra i samband, men att de öfriga ligga på andra ställen och att de sålunda icke kunna bilda någon större skogskomplex. Men vill man verkligen bilda sådana, så är Stats-Utskottets utlåtande icke så origtigt, då deri föreslås att sälja eller bortarrendera inegorna, ty detta vore för staten fördelaktigare och klokare. Det finnes många hemman, som sålt bort sin mesta och bästa skog och hafva kvar endast ringa eller dålig, och i många fall har skogsmarken blifvit helt och hållet bortsåld och endast inegorna bibehållna. Jag har sjelf köpt sådan skog för 10 kronor tunnlandet. Jag har tänkt mig att, om

staten vill bilda större skogskomplexer, så böra inegorna säljas eller utarrenderas och icke anslås till boställen. Ty hvad blir i annat fall följden? Att staten tillskyndas större kostnader, än som för ändamålet verkligen erfordras. Derest nemligen de boställen, om hvilka nu är fråga, enligt Kongl. Maj:ts förslag »i deras helhet» och således utan att den till åker- och ängsbruk tjenliga jorden undantages, öfverlemnas till Skogsstyrelsen, och den i orten anstälde kronojägaren der erhåller bostad, går staten naturligtvis i mistning af den inkomst, som genom inegornas utarrendering kunde vinnas och måste dertill betala kronojägaren sin fulla årslön med 500 kronor. Om deremot dessa, för kronoparken icke afsedda, inegor i vederbörlig ordning utarrenderas, är jag öfvertygad, att de skulle betinga en årlig afgäld af minst 300 kronor, hvilka kunde användas såsom bidrag till aflöningen åt kronojägaren, som i sådant fall komme att kosta staten endast 200 kronor om året. Den förmån åter af fri bostad, som Kongl. Maj:t vill honom bereda, kan utan någon egentlig uppoffring från statsverkets sida komma honom till godo, derigenom att ett af torpen anvisas honom till boställe. På detta sätt vinnes det afsedda syftemålet — bildande af kronopark och tillsyn deröfver — fullkomligt lika väl som enligt Kongl. Maj:ts förslag, men med iakttagande af nödig omtanke till nedbringande af det allmännas kostnader.

Jag vidhåller alltså mitt yrkande.

Herr Danielsson: Äfven jag tror, att Utskottet icke bort så mycket klandras. Den ärade talaren på uplandsbänken, som, bland andra, framställt detta klander, har dock, tror jag, tegat med åtskilligt.

För några få år sedan köpte staten flera hemman till utvidgning af en kronopark i min hemort. Dervid var icke, efter hvad jag tror mig veta, förbehåll gjordt om inegornas användande, utan allt skulle blifva skogsmark. Men jag har mig dock bekant, att desse skogsvaktare eller, såsom de vanligen kallas, kronojägare, göra i ett och annat som de behaga. Å stora stycken af den åker och äng, som skulle vallas igen för skogsbörd, få dessa herrar — med vederbörande jägmästares begifvande, förmodar jag — årligen rätt att mot afräkning på lönen, eller mot någon lämplig betalning, afberga höskörden och för sådant ändamål hvarje år går lien öfver dessa fält, hvarvid naturligtvis de unga plantorna också få stryka med — och på det sättet blir det naturligtvis aldrig någon skog. Så hushållas det med inegorna, till föga fromma för det af staten afsedda ändamålet. Detta veta naturligtvis icke många utaf, men jag tror mig känna, att så går det till på det ställe, som jag talar om; detta afser dock ganska vidsträckt egoområden. Jag frågar därför, om detta är skogshushållning, och om så är, så ville jag veta, om detta sätt att vårda statens egendom kan anses såsom det bästa. Det är tvärtom ett exempel på den missvård och det slöseri, som icke äro så ovanliga. Att idén i föreliggande fråga i och för sig icke kan vara så förkastlig, den nemligen, att söka befördra skogarnes bestånd och förbättrade vård, är jag den förste att erkänna; men på de ställen, der jordbruket kan bära sig, är det icke öfverensstämmande med god hushållning för staten att släppa af den odlade marken till skogsplantering, ty då kan inträffa, som jag här

Om afsättande till kronopark af militieboställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.
(Ports.)

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Aplahult N:o 1 och Bosakulla N:o 1. (Forts.)

antydtd, att den hvarken bringas i skogskultur eller handhafves så, att den i öfrigt lemnar någon nämnvärd inkomst. Jag tror derföre, att det skulle vara oklokt af Kammaren att afslå Utskottets förslag, ty saken tål väl att tänka på, innan man bortslarfvat så mycket odlad jord.

Det är nu endast några få år sedan, som vi finga höra så många granna saker om, att, om vi gifve arméns officerare högre löner, så skulle vi ändock komma att förtjena på affären, derigenom att boställena indroges till statsverket, som deraf skulle få särdeles höga inkomster; men nu, då vi hafva reglerat lönerna för arméns officerare, och vi följaktligen skulle få indraga deras boställen till statsverket, då skola en mängd boställen plottras bort åt skogstjenstemän, hvilka, så att säga, skulle komma att sitta i hvarje vrå.

Jag yrkar bifall till Utskottets förslag.

Herr C. A. Larsson: Stats-Utskottet har i sanning blifvit så illa åtgånget i dag, att jag måste beklaga, att mina två kamrater på afdelningen varit frånvarande och ej kunnat lemna mig sitt understöd vid förandet af Utskottets talan.

Om herrarne behagade föra sig till minnes, beslöt Riksdagen år 1874, att kronans smärre lägenheter, hvilka icke gifvo mera än 200 kronor i årligt arrende, skulle säljas, och vid sådant förhållande hemställer jag, huruvida man icke först borde göra försök att sälja dessa lägenheter, hvilka man ansett vara så värderika, innan man lemnar dem i Skogsstyrelsens vård, hvilket embetsverk har den egenskapen att ju mera det får, ju mera åter det upp.

Det är den berättigade animositet, som uppkommit mot Skogsstyrelsen derigenom, att de värderika egendomar, som stå under dess förvaltning och vård, i följd af styrelsens förvaltning gifva så ytterligt ringa afkastning, som varit orsaken till att Stats-Utskottet icke velat tillstyrka, att dessa boställen finge disponeras för ett dylikt ändamål som det, hvarom nu är fråga. Om dessa egendomar blefve försålda och måhända betalades med 30,000, 40,000 eller kanske ända till 50,000 kronor, och staten använde detta kapital att afbördas en del af sina skulder, måtte detta icke hade varit förståndigare än att uppställa en ny här af tjenstemän, som äfven i sin ordning skola förses med boställen? Dessa boställen skola bebyggas och kronan får kosta på dem lika mycket som man annars genom deras försäljning kunnat erhålla i kapital.

Utskottet är väl ändå ej så klandervärdt, som Herr Finansministern velat låta påskina, derför att det velat iakttaga försigtighet, och någon egentlig skada kan väl ej sägas skola inträffa derigenom, att man först försöker att sälja dessa boställen, för att se om de verkligen äro så värdelösa, att man icke för dem kan erhålla någon antaglig köpeskillning.

Det är väl icke heller just meningen att staten skall lägga sig till med all boställsmark i Sverige endast för att öfverlemna den åt Skogsstyrelsen för bringande i skogskultur, och att deremot Sveriges befolkning skall beröfvas möjligheten såväl att köpa som arrendera till statsverket indragna boställen.

Jag är fullt förvissad, att dessa boställen med sin rika tillgång på

skog skulle kunna säljas ganska förmånligt. Vi veta huru ondt om skogsprodukter det är i Skåne, och därför kunna vi vara säkra om, att det skulle komma många spekulanter, om dessa skogsegendomar blefvo utbudna på offentlig auktion, så att hugade spekulanter komme i tillfälle att afgifva sina anbud.

Om afsättande till kronopark af militiebo-ställena Apla-hult N:o 1 och Bosakulla N:o 1.

(Forts.)

Öfverläggningen var slutad. I öfverensstämmelse med de gjorda yrkandena, gaf Herr Talmannen propositioner så väl på bifall till Utskottets hemställan som ock på afslag derå samt bifall i stället till Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning; och förklarade Herr Talmannen sig anse röstöfvervigt förefinnas för den förstnämnda meningen. Votering blef begärd samt företogs, enligt en nu uppsatt och af Kam-maren godkänd, så lydande omröstningsproposition:

Den, som bifaller hvad Stats-Utskottet hemställt i utlåtandet N:o 36,

röstar Ja;

Den, det ej vill,

röstar Nej;

Vinner Nej, har Kam-maren, med afslag å Utskottets hemställan, lemnat bifall till Kongl. Maj:ts i förevarande afseende framlagda nådiga proposition.

Omröstningen visade 61 Ja mot 60 Nej; i följd hvaraf Utskottets hemställan bifallits.

§ 7.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets utlåtande N:o 37, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition angående afsöndring af jord från förra regementspastorsbostället Vesterhus för utvidgning af Frösö mötesplats i Jemtlands län.

§ 8.

Till bordläggning anmäldes Andra Kam-marens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 7 (i samlingen N:o 17), angående väckt förslag om underdånig skrifvelse med begäran om revision af de författningar, som afse markegångstaxan med hvad dertill hörer.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr <i>E. A. Lundblad</i>	under 8 dagar från den 5 April			
» <i>C. W. Linder</i>	» 7	»	» 7	»
» <i>Folke Andersson</i>	» 8	»	» 7	»
» <i>E. G. Burman</i>	» 7	»	» 9	»

§ 10.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
H. A. Kolmodin.
